

VERTELLINGEN UIT BRABANT

VAN
D R É

„BOEK EN PERIODIEK”

R. J. GODDARD — DEN HAAG

Aan d'n Uitgever van dit Boekske

Ulvenhout—Zomermaand 1929

Menier,

OLLEE jonk, da's 'n goei gedacht om van mijn briefkes 'n boekske te maken! 'k Mot oew zeggen, toen ik die briefkes gong schrijven aan de kraanten, da'k toen op da memènt nooit zouw emmen durven te praktizeeren asdat daar nog 's zo'n schoon boekske, in zo'n verdijd schoon kafje, van groeien zouw! Kad nooit kunnen droomen dat er van da zaad nog 's zo'n schoon blommeke zou gedijen! 't Is kasjeweel.

Toen ik 't teugen Trui zee, toen gong d'ren mond lankzaam maar heelemaal open net as 'n klapbrug, zooas er die bij juilie in Olland zooveul zijn, en sting ze hapseluut sprakeloos. Me zijn nouw 'n goeie dartig jaren getrouwd maar da was veur d'n eersten keer, amico, da ze mijn van verwondering sting aan te gapen. „Trui”, zee ik, „doe-d-asteblijft da keldergat dicht, want 't tocht as 'n merakel” en klaar was ze! en onder ons gezeed, — ge mot 'n gegeven pèerd nie in d'n bek kijken, wa zegde gij? Want da's 'n feit, amico, veul ee m'n schoonvader in z'nen tijd nie weggegeven, maar wat ie mijn in m'n haanden ee gestopt mee Truië, da's veur mekaar, man! Maar ollee, daar maar nie over murmereeren. Elk roske ee doortjes,— 't een wa meer en 't ander wa minder en da kan Trui ok nie verhellepen.

Ma'k ze 's effekes aan oew veurstellen? Honderd kilo's

raauw vleesch, in 't midden in-gesnoerd as 'nen rollade die overènd staat mee van boven 'n bobbeltje da dienst doet as drupneus en mee laagst weerskaanten twee zwarte kriekskes van oogen die onder d'r muts uitschijnen as achterlichjes op 'n fiets. 'n Caruzie-stem, da wil zeggen: nèt zoo haard maar nie zoo schoon en erg beslist in d'r optreejen. Heel erg. Da-d-isse. Ok is ze nog al sjeloersch, maar da-d-is ze nie altij gewiest, zooas ze zelvrs zeet. Is ze pas aan gaan sukkelen mee d'r achttien jaren, toen ze mijn léerde kennen. Maar, amico, da leste is prievee, tusschen ons getweejen, jonk, denk daarom. 'k Ben d'r al 's 'nen keer veur bij d'n dokter gewiest. „Niks aan te doen,” zee d'n dieën, „is uit z'n eiges gekomen, ga-d-uit z'n eiges weer wel weg en nog veur da gij tachtig bent, Dré,” zee-t-ie. Da wist ik alweer veur m'nen rijksdaalder.

Nouw witte zo'n bietje wie Trui is. Maar goed dan, toen ze de „Klapbrug” weer had laten zakken, toen wreef ze mee d'ren wijsvinger laagst d'r neus, keek mijn 's scherp aan en schoof toen mee d'ren duim over d'ren natten wijsvinger en vroeg: „verdiende daar wa mee?” „Tuurelijk”, zee ik. „Gaaf dan oewen gank maar,” dikkereteerde ze, „schrijf d'oew eiges dan maar de rimmeletiek, as ge maar zurgt menneke, dat er d'n hof nie onder lijdt, want dan is dieën uitgever van jouw schrijfsel nog nie gelukkig!” Dus ge ziet, ze lot ginnen duvel op 'r hart smoren. 't Is 'n Brabaantsche tot in de pluuskes van d'r kousen en die zegt waar 't op staat. Wij windelen er gin doekskes om. Affijn, da witte wel uit m'n briefkes. Kom ik schei er maar af. 'k Gaai nog 's effen in de stallen kijken en 't een en ander klaar maken veur m'nen gruuftenwagel veur mèrgen-vruug. Veul groeten van Trui en gin horke minder van oewen

toet a voe

DRE¹

WINTER

NOUW kunde veur mijn part net doen as Trui en 'n gezicht zetten] as d'n ongeloovige Thomas as ik oew m'n groote nuuws vertel, maar da kan me nie schillen.

Maar ditte wil 'k oew dan alvast wèl vertellen, — as ge me nie geleuven wilt dan za'k oew de Nuuwe Haarlemsche Kraant onder oew neus vrijven, da-ge 'nen dag lank allemaal letterkes in oewen zakdoek ziet!

'n Vrindelijk briefke, zulde meschient denken, maar ja, amico, 't is ok om tureluursch te worren! As et nouw toch gedrukt staat, zwart op wit, in 'n hogst futsoendelijke kraant, ga-g-et dan vergimme nog aan, om oewen bloedeigen man nie te geleuven?

Maar 't is de kif, klinklaar de kif, anders niks. Zjallezie. Basta! 'k Wil 'r gin letterke meer aan vuil maken.

't Gaat dan hierom, keb 'nen schoonen, langen brief ontvangen, heelemaal uit West-Afrika. Zeuven Broeders-Misjenarissen schijnen daar mijn briefkes te lezen en nouw hee-t-er eenen van die zeuven 'nen brief geschreven aan mijn, die ik zelve uit de kraant las. En 'nen schoonen brief.

De broeder die me schrijft begint zoo:

„Zeg Dré, weet je wel, dat deuze krant niet alleen „in ons kleine Hollandje, maar ook in het verre „Afrika geleze wordt. Weet je wel, dat 'r hier in

„’t Warme Zuide een Hollander is, die alle veertien „dage met smart naar de postboot staat te kijke, „enkel en alleen, omdat de brieve van Dré op komst „benne?”

En dan zeet ie nog:

„Weet je wel Dré, as onze Overste de post uit- „deelt, dat ik ’r dan as de kíppe bij ben, om me pakkie „kranten machtig te worren?

„Ja Dré, niet alleen in Holland en bij me thuis ge- „nieten ze van je lectuur, ok in Afrika breng je met „je lollige schrijverij de lachspiere van een heel „stelletje Broeders in werking.”

Ok schrijft ie over de negerinnekes daar bij hullie in de buurt. „En wilde wel geleuven,” schrijft ie, „dat die hier nog beter gekleed gaan as de wefkes in Europa.”

Da schrijft ie naar aanleiding van mijn gefielesefeer over de teugeswoorige mode!

Maar ditte wil ik oew wel verassereeren, amico, — nouw ik in de gaten eb gekregen da ze daar bij de negers ok m’n briefkes lezen, — en dat die broeders zoo gère m’n stukskes lezen over ons eigen laandje, da ’k mee nog veul meer plezier deus Briefkes schrijf. Want nouw ik da weet, nouw kan ik m’n eigen ’t zoo heelemaal veurstellen, hoe die mannen daar, die daar de beschaving brengen, dikkels, as ze onder die gloeiende zon zitten, denken aan d’r laandje waar, net as nouw, de sneeuw teugen de boomen geplakt zit en ’t ijs op de slooten en rivierkes leet. Zooas ’n Zondag b.v. mee dieën Driekoningen.

’t Was wezenlijk ’nen echte, ouwerwetsche, wintersche dag. Zaterdagnacht waren de plümpkes zoo stillekes neer komen dwèrelen. Toen me-n-alle-

maal mee ons neus onder de dekens laggen, immekare gerold zoo koud as 't was, toen wier heel Ulvenhout onder 'n wit kleejke bedekt. En toen me 's Zondagsmèrgens opstingen, toen hà 'k kunnen zingen, amico.

Wa was Ulvenhout schoon! Of 'r 's nachts mee 'nen grooten tooverstok over m'n laand was gezwaaid: hokus, pokus, pilatus, pas! En in éenen alles onder de suiker. Trui d'r blompotjes op 't raamkozijn stingen in den witten dons en op de stengeltjes zatten blommekes die glinsterden van 't schoone wit. „Trui,” riep ik, „komt eruit! Oew graniejums staan in den bloei!” „Ge zijd-'nen zotterik,” geeuwde d'n druppel, „ze waren giesteren nog zoo dood as 'nen pier.” „Kom kijken, meid, — heele trossen witte blommen hangen d'r aan!” „Och, dwaallicht,” gromde ze weer, „ge wit toch da-d-et róóie graniejums zijn!” „Weet ik,” zee ik, „maar ze zijn geschrokken van jouw geschèl op d'n vruugen mergen en nouw zien ze zoo bleek as sneeuw!”

En toen Trui 'n kringeske had geasemd deur de ruit, toen zee ze: „Dré, da's 'nen schoonen dag, jonk. Echt Driekoningen. Die zijn deur de sneeuw gekomen, net as vruuger en 't is vandaag Zondag ok, dus 't is nouw net 'nen ouwerwetschen Heiligen-dag!” Want vruuger was 't hier Zondag op Driekoningen, ziede. En me voelden ons eigen twintig jaren jonger. „Jammer da-d-onzen Dré nouw weg is mee z'n huishouwen,” zee Trui 's middagges, want anders was 't nouw heelemaal lijk vruuger, ee?”

Ge wit, Dré d'n artiest, uit Amsterdam, is mee de Kerssemus tot d'n Nuuwejaar hier gewiest en as ge zo'n druk huishouwen het g'ad en ze zijn pas weg, dan is 't net, amico, of oew eigen huis vrimd is ge-

worren. Of ze allemaal weggonken en jouw vergatten mee te nemen. Want as ge wa-d-ouwer wordt, dan gerokte weer olleen, net as toen ge begon en in oewen jongen tijd, — nouw ja, toen was da gaauw verholpen, maarre — affijn, ge begrèp me wel, amico. Keb er Trui wel 's op getrappeerd, da ze zoo 's Zondagsmiddags, — in de week hedde oew handjes vol, — net dee of ze dutte, maar dan docht om de kinders die allemaal weg zijn en liep er 'n traantje langs d'r neus. Ik wachtte dan maar mee de lamp op te steken, tot et opgedroogd was, want over zukke dingen motte maar nie praten, — wa gij? Zoo is 't leven. Langzaam vallen de blaaiques af. Stuk veur stuk gaat alles weg. Oew kinders, oew haren, oew taanden, oew krachten en op 't lest blijfde olleenig staan as 'nen ouwen boomknoest mee 'n plak sneeuw boven op oew test. En dan wor et stil. Heel stil om oew henen. En as onzen lieveneer et dan nog zoo mee oew mokt da ge lang oew „druppeltje” mag houwen, ok al is ze dan wel 's wa bitsig uitgevallen, — ollee, dan hedde niks te murmereeren. En dan denk ik aan de ouwers die d'r kinders ver weg zitten, zooas nouw ok die broeders die mijn schreven heelemaal uit West-Afrika, die zien ze maar om de zooveul jaar terug.

En daarom, amico, toen 'k van de week las, da me nouw zóóver zijn da me mekare al op kunnen tillefeneeren van hier naar Indië, — da nouw dieën tillefondienst geregeld openstaat, — toen wier ik koud van ontroering bij die gedachte. Hulde aan de Ollaandsche mannen, die 't na veul geleerdploeteren is meugen gelukken, om da veur mekaar te stompen. 't Idee alleen, da ge mee da toestelleke van 'n siga-

renkistje grotte, oewen zeun, oew dochter, oew vader, oew moeder op kunt roepen en op zes weken reizen van mekaar, over zeeën en bergen en wêrlddeelen, aan d'n aanderen kant van de wêrld, mekaars stem kunt hooren, kek amico, as ge daar bij denkt, dan worde koud.

As nouw 'n ouw moederke in 't een of ander nest van ons Laand in gin vijf, zes jaren d'r kind gezien heet, — as ze meschient elken dag z'n pertret afstoft mee 'n bevend haandje en op z'nen verjaardag mee 'n traantje in d'r oogen, — dan opeens opgebeld wordt en mee d'r eigen kind sta te praten, — me dunkt, dan mot zo'n menschke van aandoening bijna nikske nie kunnen zeggen en maar lüsteren, lüsteren, lüsteren, allemaal naar die stem, waarvan ze de klaanken vergeten was, maar die ze nouw zoo goed herkent! Ja, dan zullen er wel 's veul snikskes van geluk en weemoed overgetillefeneerd worren, maar ze zullen toch ok ons lieveneerke bedaanken, da ze aan mekaren is emmen kunnen uitsnikken hoe gelukkig ze eventjes waren...!

Ons Koningin-Moeder ee al mee Indië gesproken! 'n Schoon gedacht was da, om onze Laandgenooten daar aan d'n aanderen kant deur deuze Koninklijke Moeder op 'r gouwen feest van d'r Laandsmoederschap, toe te laten spreken. Wa zal daar heel Indië emmen zitten lüsteren. Wa zullen ze 's mergens al teugen mekaren gezeet emmen: „denk erom, zóó laat horre, dan belt Koningin-Moeder op.”

En toen ze die ouwe stem hoorden, 'n bietje schor meschient deur 't Ollaandsche winterweer, toen zullen daar wel veul jonge mannen en vrouwen mekaren nie aangekeken emmen en de laamp zoo-

lank uitgelaten om de traantjes te laten drogen!

Amico, 'k vin et de schoonste vinding van deuze eeuw. Veral, omdat hiermee nouw dierèk gin oorlog kan gevoerd worren en menschen doodgemokt. Deuze vinding is er eene veur 't geluk van de menschen. En as ze nouw de prijzen maar nie als te hoog stellen, dan kan 't Laand veul perfijt van die tillefoneerderij emmen. As 't b.v. 'nen rijksdaalder kost veur drie minuten, — nog 'n hand mee geld! — dan staat da ding gin sekonde stil. Dan gaan d'r honderden, meschient duzenden gesprekken per dag, overentweer en dan komen ze toch aan d'ren trek.

Kom, amico, ik schei d'r af. Maar ik mot eerst nog, ok uit naam van Trui, die 't nouw toch eindelijk is gaan geleuven as de vaste waarheid, ons beste groeten doen aan die zeuven broeders in West Afrika die ons emmen toegewenscht Gods beste zegen mee ons verkens. En daar emmen ze Trui d'r hart mee gestolen, die zeuven. Want da-d-hee ze d'r eigen persoonlijk aangetrokken en keb ze d'ren gank laten gaan! Maar ik wensch de misjenarissen, Trui ok, gin horke minder en... zoo van uit de verte 'n kushandje aan de bekeerde negerinnekes. (Maar da doe'k achter Trui om, horre, want Negerin of Ulvenhoutsche, as 't wefkes zijn is Trui zoo zjeloersch as de p...!)

Amico, as altij, veul groeten van moeder de vrouw en gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

HOLLE vaten klinken 't hardste. As een van m'n kiepen, die amper d'ren kost verdient, zoo nouw en dan 's 'n ei legt, — op Zon- en Feestdagen en dan mot de zon nog schijnen, — dan mok ze 'n herrie of ze 'n gouwen tientje uit d'r gat ee laten rollen. Dan sta ze te kakelen of 't 'nen tweeling is en stap ze over d'n erf, nog trotscher as d'n haan die nõdit veul biezonners veur me vallen lot...

Maar as da kleine grijze kiepke, 'nen wiendot van z'n ras, — Schuddekot hiet et volgens Trui, — d'r eike ee gelegen, dan hoorde niks. En elken dag prompt, amico, weer of gin weer, winter of zomer, leet da beesje d'r eike weg 's mergens om kwart over elleven, — ik zet er de groote staanklok wel 's op gelijk, — en ze doet er ginnen bek over open. Zóó d'r ei weg of ze krabbelt en schoefelt weer in d'n grond naar pierkes en wurmkes, zaaikes en grit en wa ze allemaal noodig eet om d'r eieren-febriekske op gaank te houwen.

Zoo is 't ok mee de menschen. En zonder nouw dierekt te willen zeggen dat die ok eieren leggen, ze produseeren toch allemaal wà. Ik 'nen boerenkool, gij 'n kraant, 'n aander politiek, (da zijn de wind-eiers). Maar hoe meer 'nen mensch in de pap te brokkelen eet, hoe eenvoudiger ie is. Ok in wat ie zeet en schrijft. 't Is eigenaardig, maar de woorden

van groote mannen zijn altijd zoo helder as pomp-water en geven oew d'n indruk van d'n grotsten eenvoud. Da's in wetenschap, da's in gods-dienst, da's in alles.

Lùstert 's naar 'ne knappen redenèr, dan zul-de zien, of liever, heuren, dat het kleinste kind 'm kan vatten. Zoo ok mee den bijbel. As g' op ouweren leeftijd nog behebt bent mee wa kinderlijke ontvankelijkheid naar oewen geest, dan amico, is ie zoo eenvoudig te begrijpen as 'n a. b. c.-boekje. Maar as ge denkt da ge 'n gestudeerd man zijnde dus uit alles wa ge leest méér mot halen as 'n gewoon mensch mee gezonde harsens, dan kom de op 'n dwaalspoor! En dan — dan ja, zou 't wel 's kunnen zijn, da-g'al oew geleerdheid bij mekaar mot vegen om ten slotte uit te komen op het aanvangspunt van oewen leeftijd da ge wa verstand begon te krijgen. Vandaar ok da ge 't geregeld ziet gebeuren dat er debeetingsklups opgericht worren deur „heeren” van zestien jaren, maar nie deur groote menschen, die meestal (meestal!) de school van de ervaring deurloopen emmen.

Zoo ee nouw d'n Paus 'nen brief aan ons geschreven, 'nen ansikliek, en nèt zoo klaar as water ee! En witte wa mijn het meeste ee getroffen? Ditte: „Inderdaad, terwijl de naties nog steeds niet volledig de voordeelen van den vrede genieten, integendeel, hier en daar oude en nieuwe tegenstellingen in opstanden en burgeroorlogen weer te voorschijn komen...”

Asteblijft! Daar sta-g-et nouw; zwart op wit! En da-d-et waar is, daar hoeven wij Nederlanders nie ver veur van huis te gaan! Ik lees in de Avondster o.a. 'n stukske uit de „Nation Belge”, 'n Brusselsche

kraant. Daar zitte ze weer 's op ons te schellen omda wij da verdrag mee België over de Schelde, hebben laten verdrinken veur 't water had gezien. En die twee kraantenschellers halen 'r Jandome Rembrandt bij!

Rembrandt die teugenover België gin ander kwaad ee gedaan dan dat-ie hier geboren is in 'nen meulen — en nie in den Bels in 'n stammineeke.

Awel, wa zitte die manne te klappen, zulle. Ik hoor z'al achter 'ne pint triepel of 'n bokske bezig in d'n stamminee. „Garçon luupt toch wa gaauger, ollee viet, miel-de tonnere, ikik stik seffens van den dorst! Olee santjes, mon ami, en nouw 'ne kraajon en 'n stukske pampier, baaigot! Zumme die kèès-koppen is 'n antrefilee in d'n gazet geven waar ze van zullen verschieten. Garçon! Twee!”

En as het artikeltje af is, dan heet d'n garçon platvoeten van 't aanslèpen van „de twee.” Onder-tusschen brouwen ze wa-d-inmekare as volgt. „Zij hebben zelfs onze fortuin gevangen en de onbeschaamde rijkdom van dit nest kooplieden in het hart van de onneembare delta (da's Rotterdam) waar de groote rivieren van West Europa samenvloeien, van die roofnatie (da zijn gij en ik, enz., amico), die Michelet ons toont als een vampier (da zijn wij nog altij) die het bloed en den merg van de naburige volken uit-zuigt, die rijkdom is gemaakt uit onze armoede (da's de kif). „Garçon! Twee en viet zulle!”

„Nederland is een smeltkroes waarin zich de meest heterogene metalen vermengen. Misschien was wel dit mengsel van puur goud en gemeen lood noodig om het licht- en schaduwefect van „de Nachtwacht” te componeeren.”

„Garçon! Twee en gatsammes viêt.” Beter 'ne goeien buur as 'ne verre vriend”, zegt 't sprikwoord...

En as ge nouw zukke Brusselsche zjoernallistiek gelijktijdig leest in één kraant mee den ansikliek van den Heiligen Vader, dan zoude bijna zeggen da ze op 't Vattikaan gelijk emmen!

Witte wa mijn uit zoo'n stukske kroeg-zjoernallistiek blijkt, amico? De groote afgunst op onzen puur zulveren gulden!

Nie 't pure goud van den Nachtwacht zit die smakkers dwars, maar meer het gemeene lood van huillie-'n frank. En zoolank as België net zo'nen grooten slèèp-sabel aan wil gorden as Frankrijk, zal da kleine België er z'n beentjes over breken!

Awel, zjoernelisters, as guillie 'ne p'tiet commision motten doen, doe me 'n plazier zulle, en ga-d-op oew eigen trotwarke staan, en nie op da van oewen buur! Da's nie deftig, zulle! En Trui ee ginnen goesting om 't wark van d'n garçon, — ollee ge begrept da zooal! En, baaigot, ge mot gin ruuzie zuuken mee de kèèskoppen zulle, die juillie over d'r grenzen hebben zien luupen in oewen uniform, gelak bangk as ge waart van den Duts! Protjes vullen gin gotjes. Ik konverseer mee oew in oew moers-taal, in 't Vlomsch, omdat gij 't priffereert in 'n aander z'n taal, in 't Fraanskiljonsch te klappen en da's schaand veur zukke patriotten as gaai denkt te zijn!

Ollee, ik stap er af, amico! Ik gaai liever in m'n eigen tuintje wiejen, zoo bij manier van spreken netuurlijk, want veul valt er op d'n oogenblik nie te wiejen daarbuiten, jong. 't Wintert zoo nogal knapkes deur. 'n Gèèf winterke. 't Mag er dan zoo

nouw en dan 's 'n bietje tusschendeur dooien, maar alles en alles bijmekaar leet er hier nouw toch al vanaf Nuuwejaar 't ijs op de slotjes. En 't ziet er zoo vuil en smerig uit van stof en takskes en steenen en zwartgeworren sneeuw, da ge echt kunt zien: da leet 'r ok nie van één nachje. En da's altij 'n teeken van 'nen fermen winter, as 't ijs zoo on-proper d'r bij-leet. En de velden leggen d'r bij amico, as, as, — ja, 't is gin schoon woord, — as kletsoppen. Hier en daar 'nen kwak bevroren sneeuw waar zoo nouw en dan 'nen vergeelden en verflensten savoojekool tusschen staat as 'n zeldzaam horke op 'nen kalekop. Ze staan d'r bij as kaktussen, zóó lillek! Schots en scheef, as zattemannekes mee „afgezakte” gezichten...

Neeë, mooi zie-g-et sneeuwkleed er niemeer uit. Nouw er allemaal stukken uitgedood zijn, lijk et wel op 'n versleten tafellaken vol gaten en waar maar weinig op te bespeuren valt van bikkesement. Eremoei troef!

De wegen, die telkens tot pap dooien en dan weer bevrozen, zijn aamper te begaan. Ge brikt er mee oew klompen gewoonweg d'n nek over as ge toe-vallig op zo'nen hard-bevroren kluit trapt, terwijl da ge denkt dat ie halfzacht is en da-g-er sjuust lekker vast in zult kunnen stappen.

Daar motte ok zoo mee oppassen as ge 'n potje bent wiesten kaartspeulen in de „Gouwen Koei”. Want och, hoe gaat da-d-ee? 'n Pintje bier bij 't binnenkomen en eentje veur 't weggaan en nog ennigte daar tusschenin en dan is 't heelemàal oppassen geblazen over die bevroren klonters. En d'n hemel bewaar me, amico, da 'k nie mee 'n kepotte

neus, of 'n gat in m'nen kop, of 'nen bult as 'nen èrepel, uit de „Gouwen Koei” thuiskoom. Dan mok Trui direkt van 'n ge-wit-wel 'nen donderslag!

Zoo hadden me 'n paar dagen gelejen zuurkool op tafel. Nouw motte weten: aan 'n bord of drie zuurkoolstaamp mee d'n man 'n stuk pekelspek zoo groot as 'nen vùst, daar kan ik m'n eigen gewoon aan begaaien. Maar wa Trui d'r mee uitgevoerd had, da mag d'n duvel weten, maar da goedje was zoo zout, zóó zout amico, da-d-oewen mond ervan bij mekaren kromp.

Ik zee niks. Want as ik zeg: „Trui wa-d-is oew brouwsel zout,” dan krijg ik hapseluut ten antwoord: „g'et oewen smaak nie”, óf „'t is eerder te flaaùw as te zout, want ik docht nie da'k toekwam mee m'nen pot, die was leeger as ik docht.” Ik zee dus niks en was benieuwd waar 't schip zou stranden. Trui nam d'ren eersten hap — ik had 'al 'n half bordeke naar binnen, — en ze smakte-n-is. Ik keek ze aan en knikte of ik zeggen wou: „heddet ok in de gaten?” Trui smakte nóg 's en trok 'n gezicht zoo vies of ze 't in d'r bord „gedaan” hadden.

„Wa doede toch lillek, Trui?” vroeg ik zoo gewoon meugelijk. „Get oewen smaak zeker weer nie,” veronderstelde de „zoutmenger,” „want da frèten is zoo zout as brem.”

Achteraf bleek da ze zout bij de èrepels had gedaan zout bij de kool, da-d-et spek al van z'n eigen zout was en d'r zóó ingekokt, en da ze op 't eind veur ze gong staampen, 't zaakje nog 's onder 't zout had gezet, zoodamme nèt zooveul zout atten as zuurkool.

Maar ik ben zoo gek op zuurkool, da 'k maar rustig deurgegeten eb en tellekes m'n oogen dichtdee as

ik weer 'nen hap nam. Maar da's me komen te staan, amico, op 'nen rijksdaalder aan bierkes. En kaddem saves staan as 'n reezjement gele rijers! En toen hadde Trui uit motten heuren pakken! „Gij? gij? gij, lilleke zuipert? As ge mijn nie had, dan kwamde in de schaans terechte! Schaamd-oew eigen om zoo, as 'n oorlogsschip, binnen te varen. Witte wa gij bent? Gij ben 'nen zatkul!”

„Trui,” zee ik, „ge ben — hik — hoe-ik, ge ben hon-ik, honredelik! Get me in 't zouthout ge-hikt, gezet, da 'k de zout-kristallekes, bhèè, aan m'n neus eb hangen en aan m'n oorlellen en aan de horkes van m'n oogen.” „En nouw hangt er allemaal pils aan,” schaamperde Trui, „en oew oogen zijn zoo rood as van de kernijnen. Ga weg! Ge ruukt allemaal naar 't pils, bambazjeurder da-ge daar staat.” Nog veul meer ee ze beweerd, amico, maar ik ben gaan slapen en keb gedroomd van zout en bier, da'k er 's mergens 'nen smaak van in m'nen mond had of 't pèèrd er wa-d-in had gedaan. 'n Merakel, zo'nen slechten nasmaak as ge het, van zout, bier en zuur.

Kom, ik schei d'r gaauw af, waant as ik er nòg aan denk dan pruuf ik 't weer!

Dus veul groeten van d'n Zoutestengel en, as altij, gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

LAANGS de wegen is 't hier zoo maar stillekes.
En wa-d'nen wonder!
Hard bevroren sneeuwplakken leggen ieverans teugen de wegen te koeken. IJsschaaltjes knapperen in de karresporen en ijskegeltjes hangen, as glazen pinnekes van 'n lamp uit 'n oliebollenkraam, aan de raamdürpels en gootlijsten.

Over de velden trekt 'nen venijnigen Noordooster zóó 't dürp in, zooda 'k maar zeggen wil, ginnen wonder as da-d-et uitgestorven lijkt.

Gin mensch, maar ok ginnen, is er hier te bespeuren en zelfs onze veldwachter lot z'n eigen nie zien. En toen 'k giesteremèrgen uit de kerk kwam, toen sting de postgaarder me op te wochten en gaf me 'nen brief van Dré uit Amsterdam veur ons en 'nen brief veur m'nen buurman en 'n aanzichtskaart veur ons meid van d'ren vrijer die in dienst leet. „Gij ga toch dieën kaant uit, zee-t-ie, nimde gij die dingen mee, Drè, want m'n spek sta net op 't vuur en 'n panneke gloeiend spek wil er nouw wel in, mee die kouw. „Gif maar hier de bullen,” zee ik, „en it ze mee hapkes en verbrand-oewen moel nie.”

't Is veul winter, en dan maken de jong overal nog van die slibberbaantjes waar ge hals, nek en nieren op brikt, da-d-et maar gerajen is om binnen te blijven.

As g'ier en daar nie 'n schouwke zag rooken, vergimd amico, da ge denken zou da g'alleen op de

wèrld sting. (Mee Truie te zamen, tenminste!)

Veral deur de weeks, dan zie-de, as 't eenmaal 'n uur of twee geworren is, ginnen mensch meer. Hogstens zoo nouw en dan 'n buurwefke, da mee 'nen hoogen rug, diep in 'n wollen doekske gedoken, veurzichtig op 'r klompkes d'n weg overstikt mee 'n oliekanneke in d'r hand om olie veur de laamp te gaan halen of 'n pakske tebak veur d'ren baas in 't winkeltje-n-op-d'n-hoek bij Mieke Oomen.

Om 'n uur of drie, dan zetten ze de valgerdijn dwars veur 't raam, mee 't lat teugen 'n raamhout aan, want dan kunde in de huizen al gin bal meer zien. En teugen da-d-et heelemaal donker wordt, dan hoorde-'t gestommel van blinden-veurdoen en ziede hier en daar, deur 't hartvurmige openingeske van de blinden 'n straaltje licht schijnen, wa-d-oew dan vertelt, as dat er nog menschen op Ulvenhout wonen! 't Is 'n dooie boel, amico.

Giesteren, mee d'n Zondag, ging et nog 'n bietje. Ben 'k wiesten schotsen, zoo van twaleven tot 't Lof. Onze pustoor was er ok weer. Dieë kearel kan zoo rijen, ee! Hij had 'nen dikken wollen das om z'nen haals en z'n ronde hoedje sting op z'n wenkbrauwen. Ik salleweerde aan m'n pet en zee: „Ollee menier pustoor, da lapt'm nog gèèf!”

„Samen?” vroeg ie. „Best,” zee ik, „maar gij veur-op! Want zo'nen langgerokten windsnijer veur oew, da ga gesmeerd!

Man, wa schoten me-n-op. Ik had in elke haand 'nen slip van z'nen jas en liet m'n eigen nouw en dan 'n bietje trekken om op asem te komen. Dàn nam ik 'nen scheut ausdouwer en douwde hum weer veruit. Me waren op 'n mement vlak bij huis, toen zee ik:

„witte wā we doen moesten?” „Zeg 't maar,” zee-t-ie. „'n Kom koffie gaan halen bij Trui en dan giet ik 'r 'n scheut kejāk in!” „Da-doe 'k,” lachte-nie, „maar gij zurgt, Dré, da 'k op tijd in 't Lof ben, horre.” „Da kan er vandaag nog wel bij,” beloofde-n-ik hum. „Keb van den mèrgen veur brievenbesteller gespuld, lot me nouw van den middag maar 's veur kuster speulen.”

Affijn, m' ebben afgebonden en zijn naar Trui gestiefeld. En oh, man, ze was zoo lievekes. Ze zette 'nen bak koffie die ge snijen kon en toen 'k de kejākflesch pakte, toen verloor ze bijna effekes d'r Zondagsche gezicht, maar toen 'k mee 't onnoozelste gezicht van de wèrld, d'n pustoor z'n porsie gaf en toen zelf m'n kwakske nam, toen zee ze maar: „en plezierig gerejen, menier pustoor?” „En of,” zee-t-ie. „Dré kan nog best veruit, Trui!” „Da weet ik,” zee Trui, „hij kan zoo bestig veruit, d'n dieën!” De pustoor gong er nie op in en keek mijn maar 's aan en ik? Ik docht da'k brook, amico. Ik schoot in 'n hoestbui dat de kejāk uit m'n oogen liep en Trui riep: „kek nouw, kekt 'm nouwes!” En meteen klepte-n-et kerkklokske en sprong de pustoor op of er 'nen kikvorsch op z'nen stoel zat. „Motte gij nie mee?” vroeg ie mijn. „Neeë,” zee Trui, „hij mot veur de beesten zürgen, nouw gaai ik uit.”

En Trui stapte mee menier pustoor kordaat naar 't Lof.

En vandaag hè'k 'n paar beenen of 'r panlatten inzitten, zoo stijf!

Maar da's altij. As ge lol het g'ad, komt later de broerdigheid. Ge krijgt hier benejen nooit iets veur niks. Hedde weer wel in Rotterdam kunnen zien.

Die lui van de R.V.S. Toen ze van 't feestmaal kwampen mee z'n vierhonderden en in de revuu zatten, emmen ze allemaal nog 's nagekeken wa ze zooal gegeten hadden en op 't lest sting Buzioo tot z'n enkels in 't zuur. „'t Dinee schijn nogal koopjeus te zijn gewiest,” zee d'n Buus, die overal 'n lolletje van mokt en toen viel ie in zwijm.

Och ja, die stadsche menschen emmen allemaal zwakke magen. As g'r zoo 's eenen bij oew thuis het en ge wilt 'm op Brabaansche manier voldouwen, dan mag d'n eene gin koffie emmen en d'n andere weer gin spek of gin kèrmenaaike en 'nen derde kan nie teugen eiërs en 'nen vierde lust gin bier en zoo ga-de maar deur. En as er zoo eene bij oew aan tafel zit en ik neem 'n snee-ke of tien mik mee 'n taske of vier koffie en 'n panneke bloedworst en op 't end 'n paar sneekes koek en 'n appeltje, dan zit oewen gast te kijken of ie in 'n circus iets wonderlijks ziet gebeuren! En me varen d'r best bij.

As ge de kraanten leest, amico, dan zijn hier de gouwen en de diamanten bruilofspertijen nie van de locht. Maar... allemaal boeremenschen. Dürpers.

Denkte, amico, da ze da zouwen halen as ze schrokken van 'n pondje zult bij 't ontbijt?

Werken, buitenlocht en nie te vies-zijn-uitgevalen, da 's 't geheim om oud te worren zonder gebreken. Want as ge oud mot worren in 'nen kinderstoel mee 'n potje onder oew, of mee 'n paar slappe wasbeenen, dan is 't ok niks gedaan! Wa gij?

En as ge zòo leest van de menschen van vruger, die ok nie zoo naauw speurden en d'r natje en d'r droogje op tijd nammen, — ge ziet die gezonde koppen van die kèrels op de ouwe schilderijen, dan,

amico, dan zeg ik: lot ze maar kammen die gin haar emmen en schenk mijn nog maar 'nen druppel in. En onwillekeurig gaan m'n gedachten nouw, naar 'nen tiep die in z'nen tijd ok meetelde en waarvan d'r òk gin dartien in 'n dozijn gonken. Keb veul gelezen van 'm d'n lesten tijd in de kraanten in verbaand mee die stuip die ze nouw pas uit emmen gehaald mee 'm. Ik bedoel dan Jan Bart; 'nen kèrel naar m'n hart, jong. Ik heb m'n eigen indertijd deur m'nen meester op school tenminste 't volgende laten wijsmaken:

Jan Bart was zooveul as baas op 'n schuit. Hij gapte-n-'r zoo 't een en ander bij op zee en had et daar zoo wijd in gebrocht, da sommige vorsten hum en z'n schuit in d'ren dienst nammen. En zoo had Jan op 'nen keer ok weer 'n heele vloot, in z'n dooie eentje verslagen. En Jan kwam rapport uitbrengen bij z'nen werkgever d'n vorst.

En terwijl ie op d'n vorst sting te wachten, (da's zo 'n vorstelijke gewoonte, op oew eigen laten wachten en da deejen ze toen ok al), kreeg Jan in de gaten dat de z.g. edelen 'm uit stingen te lachen. (Da's ok nog zoo en daarom is da sprikwoord ingevoerd da ge nooit deur 'n rijtuig word-overrejen!) Eindelijk kwam de vorst aanzweven en Jan moest vertellen hoe 'm da gevalletje, om zoo'n heele vloot te vernikkelen, was gelukt. „Kek majesteit,” zee Jan, „da za'k oew 's prontjes en haarfijn vertellen, maar mag ik even dan 'n boske van die edelen van oew leenen?” En Jan zette die edelen ter weerszijden op 'n rij. „Kek,” zee Jan toen teugen dieën koning, „die aangekleede melkmuilen hier, zijn zooveul as de vijaand. Elk zo'n wezen is nouw 'n oorlogsschip.

Ik mot er deur. Ik mot naar uwe Majesteit. Daar gaat-ie dan," zee Jan en hij stapte deur die twee rijen ginnegappers henen en gaf ze rechts en links tegelijk 'n doffer onder d'r maag mee z'n lieve zee-rooversknùsjes, dat ze in 'n oogenblik veur 't vloerke laggen te galipapen en Jan veur d'n vorst sting. „Zoo hè 'k da nouw gedaan," zee Jan!

En diezelfde Jan Bart, die in 1702, 'n dikke twee honderd jaren gelejen gestorven is, die z'n stoffelijk overschot emmen ze nouw opgegraven. En da leggen ze ergens anders neer, onder 'n moniement.

En as Jan nouw zeggen kos hoe ie over die verhuizerij docht, dan zou ie zeggen: „net 150 jaar te laat, grappemakers, d'r bestaat van mijn gin beentje meer, groot genogt om er 'n hemdenknoopke van te draaien."

Maar ollee, al is 't maar veur 't idee, zulde zeggen. Al leet er dan 'nen heel andere-n-onder Jan z'n moniement, 't idee is aardig! Daar ee Jan z'n menschen veur, om onder zo'nen vracht steen te gaan leggen!

Amico, ik schei d'r af. Trui is klaar, me gaan naar bed.

Veul groeten van Trui en as altij, gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

Ulvenhout—Sprokkelmaand

WA-d-is deuzen nacht d'n dooi toch kolle-saal ingevallen, ee! De wegen zijn as pap-mee-klontjes. Maar w'ebben nie te klagen, amico. 't Is 'nen winter gewiest van achttien kraats. En 'k ben weer steuvig op de schots thuis gerokt op m'nen ouwen dag. Kebbem Zondag 'n haandje ge-given, amico. Jonge, wa-d-is er da gepeperd-en-ge-zouten naar toe gegaan!

Laat ik oew zeggen, da 'k Maandaggemèrgen nie wist hoe 'k op gank moes komen. Toen 'k wakker wier en m'n eigen nog even om wouw gooien mee 'nen smak, om nog 'n half uurke te genieten van 't zachte, wèrme beddeke, toen docht ik da'k afklapte. 'k Kreeg 'nen scheut deur m'nen rug, amico, nie te beschrijven. 'k Bleef halverwege m'nen omdraai leggen en 'k dee van schrik m'n oogen dicht.

„Wa doede gij lillijk?” vroeg Trui. Ik gaf ze gin asem, want 'k had gin macht da'k 'n woord zee.

„Zeg 's wa!” drong ze aan en meteen douwde ze mee d'ren elleboog in m'nen rug. „Trui, as ge da nog 's doet,” kreunde ik, „dan ben ik, nog veur de zon deurbrikt, weduwnèèr, denkt daaraan!”

Eindelijk zakte de pijn, maar ik had 't hart nie in m'n lijf om m'n eigen maar zieda te bewegen. Hoe ik op d'n duur 't bed ben uitgekomen is me nòg 'n raadsel. Maar toen 'k eenmaal op d'n vloer

sting, toen waren m'n beenen zoo slap en zoo gemoeiig as betonnen palen.

„Trui, waar da schip straanden mot, 't is mijn zoo klaar as koffiedrap,” zee ik. „'t Is me te veul da'k m'n eigen veruit-zet, lot staan d'n gruuntenwagel.” „Hadde giesteren maar nie as 'nen kwajongen wedstrijd motten doen,” zee ze, „gij krijg-d-oew verstaand nooit.” Afijn, amico, keb 't zóó ver veur mekaar gebokst, da'k om acht uren, langzaamkes aan, d'n weg afree, en op d'n duur trok er alle stijfheid uit. Zoo nouw en dan nog wel 's nen scheut deur m'n zielement da'k er akelek van wier, maar veur de lol motte wa-d-overhebben, wa gij?

Ge mot dan weten, wa'k Zondag uitgespokt eb. Webben wedstrijd g'ouwen in hardrijerij. En de Tiest dee mee. Nouw motte begriipen, dat er teugen Tiest Bastiaansen gewoonweg nie te beginnen is. Dieë kèrel is thuis op de schotsen, op de fiets, op 't pèerd, op d'n boog, kortom da's 'nen sportman zooas-t-er ginnen tweede rondtippelt.'k Had et zóóver gebrocht, da'k mee den Tiest moes kampen om de eerste plots. Nouw, docht ik zoo, da ga-d-op leven en dood, want verliezen doe 'k 't; maar 'k geef 'm de overwinning nie kedoo. Hij hee-d-'n paar beenen as 'nen oojevèèr, zoo lang en zoo dun, en as ie die uitslaat dan ga-t-ie d'r overheenen as 'n stoomfiets.

„Tiest,” zee ik, en ik trok m'nen jas uit, „ge zult 'nen kwaaje aan me hebben, lange sallemamander da ge daar staat,” en ik kneep m'n eindje sigaar uit en trok m'n pet vast over m'nen kop. „Ge kun nie beter doen as zoo haard meugelijk rijen,” zee de Tiest en toen knipte-n-ie 'n ogske naar de zjurie.

„Klaar?” riep ik, „veruit dan, daar gaat-ie,” en meteen was ik weg.

En ik gooide m'n eigen mee m'n bovenènd veurover, amico, da m'n onderènd 't bekanst nie bij kon houwen — en z'n eigen haasten moes om nie veur 't vloerke te kaantelen. Jong, 't was me 'nen gulden wèerd, as ge dieën spurt van me gezien had. Ik schotste mee èrmen en beenen tegelijk. Maar onder-tusschen ha'k d'n Tiest lillijk te grazen. Want veur ie 't goed en wel wiest zat ik aan den kop en gáf 'm van jetje. En de Ulvenhouters laagst de baan die stingen te blèren van: „Hou vast, hou vast, Dré! Veruit, veruit, denkt om d'n Tiest!” Net of ik nie veruit wou en nie om d'n Tiest docht! Maar ollee, ik werkte of ik er rijk van kon worren.

Toen kwam ik aan d'n draai. De Tiest haalde me daar in en was gelijk mee mijn. En wa dee de smakkert? Hij kleejde-n-et zóó aan, dat ie d'n korten bocht, binnendeur kon nemen. Daar had ie op gerekend, d'n lang-pooter! Nog 'n blokske op 't vuur, Dré, docht ik en ik sloeg in d'n bocht mee ermen en beenen as meulewieken. En... 't was gin opzet, amico, — 'k sloeg mee m'n linkerhand net d'n Tiest raak, teugen z'nen buik. „Aai,” steunde Tiest, ge sla m'nen asem af.” Maar da nam nie weg, dat ie toch deurbeende. Maar effekes had ie ing'ouwen en da gaf me weer veursprong. Nog harder blèrden de Ulvenhouters; 't leken wel hottentotters, die naar d'n oorlog gonken. Effetjes nam ik er m'n gemak van om 'nen fikschen teug asem te scheppen en daar hoor ik de Tiest weer aankomen! Ik m'n achterwerk weer naar achteren en de leste spurt was begonnen.

't Scheen, dat die opsallemaander veur z'n maag,

d'n Tiest gin goed gedaan had, want toen ie me in had gehaald en ik weer meulenwiekte as 'nen bezetene, toen ha'k 'm weer gaauw achter me en kwam 'k, onder jubelend gebrul, 't eerste over d'n finnes. 'k Had er d'n Tiest gèèf opgezet! „Mannen,” zee ik, „nouw naar „de Gouwen Koei”, me gaan d'r 'n paar op pakken. En gij, Tiest, gij drinkt heel d'n avond veur mijn centen. En daar emmen de overwinning van mijn gevierd, amico, en nie zoo schrielekes.

De gesprekken liepen allemaal over dieën eindstrijd tusschen Tieste en mijn en op 't lest, toen me tot ons strot onder 't bier stingen, toen zou de Tiest 's haarfijn uitleggen hoe 't in z'n werk gegaan was.

„Kek,” zeet-ie „nouw motte denken dat ik d'n Dre ben en Dré ikke. Gade gij nouw hier staan Dré,— zoo en nouw nimde gij d'n korten bocht. Daar koom ik aan, in d'n stijl van Dréje en...” Pats, daar sloeg ie mijn veur m'n maag amico, da, mee permissie, 't leste pintje bier as 'n fentijntje uit m'n keel sprong, — recht in d'n Tiest z'n bakkes! Lieve Cripsaus, wa-d-e-b ik gelachen. Nog nooit hè'k zo'n leut g'ad van 'n potje bier. 't Zat den Tiest nie mee, Zondag! 't Pils liep over z'nen buik, maar 't was op temperatuur, zoodat ie nog bofte, d'n ongeluksvogel. Webben „de Gouwen Koei” zoowa gelijk gemokt mee d'n grond.

Maar nouw begrepte, waarom ik Maandagmèrgen zoo stijf was as 'nen gerokten bukking. Toen 'k mee d'n grunten-wagel weer thuis kwam, lekker as kip, toen had Trui er al 't een en aander van vernomen.

Ze sting mee d'r haanden in d'r zij en zee: „Zoo zoo, daar is Jaap Eden en bende nog zoo stijf, lamzak da-ge daar staat!”

„Bedankt veur oew belangstelling, Trui,” zee ik mee 'n buiging, „ik ben weer zoo gezond as 'n vischke in 't water.”

„De treft goed,” raasde Trui, „asteblijft!” En mee 'nen bons kwakte ze'n pepier op tafel. „Asteblijft, overwinnèr, da's oew medallie.”

't Was 'n rekening veur vijf en twintig pop gebroken glaswerk uit „de Gouwen Koei.”

Maar ze nemen mijn nie, amico. Ik geef gin geld. Ik geef nuuwe spullen, die 'k zelvvers gaai koopen en ik zal bierglazen aanschaffen en borrelgloskes, waar twee keer zooveul ingaat as in die kepotte boel! Vraak is zoet! Zullie de rekening bij Trui brengen, accoord, maar dan ik ze betalen op mijn manier. Dan emmen de kammeraden er ok nog plezier van! Over de schuldvraag zulle me maar nie ouwe-vrouwen; op da punt ben'k breejer aangeleed as Wielhellellem of Pwankarree.

Die 't heet mot maar betalen as ge samen stukken het gemokt, was gij? En gedank is 'n nuuw servies veur „de Gouwen Koei” nog nie aan m'n hart gewassen!

Maar ik koop Keulsche potten van 'nen liter veur bierglazen en van die kleine spoelkommekes veur de borreltjes. En 'k heb al zooveul leut g'ad van m'n leven in „de Gouwen”, dat ze daar gerust d'r eigen es meugen inrichten mee mijn spullen. En teugen Trui hè'k gezeed: „Hou-d-oew schuur dicht. Ge moes blij zijn, da ge nog 'nen man had, die de snelste is van Ulvenhout.” „Ziede dan nie hoe blij ik mee jouw ben, Snelle?” vroeg ze. En heel de week is 't „Snelle” veur en „Snelle” na. Maar lot ze maar schellen, 't is allemaal de kif.

„t Was beter,” hè 'k er gezeet, „da ge, zooas ik mee de sport, nog mee goed futsoen mee kon doen aan d'n schoonheidswedstrijd veur „Miss Olland.”

Wa ze toen allemaal ee gezeed van schandalig schandaal, van poeier, verf, pluimvee-tentoonstelling, lorrenboel, strikskes-en-kwikskes, rechte lijnen en kromme zeden — miss-miss-miss, niks te missen, — ráák mot 't zijn, — ollee da's veur 'nen steengraaf nog nie om allemaal op te kalleken, dus schei ik er maar af.

Zondag begint de Vastelavond. Da's hier nie veul meer. Da kennen ze in Bergen op Zoom beter, maar daar emmen ze ok de kraant en de mannen die 't veur mekaar houwen. Zoolank de Jutens daar nog wa te zeggen ebben en de „Avondster” elken avond aan d'n B.-o.-Zoomschen hemel schijnt, zoolank, amico doen ze daar d'n Vastelavond ging kwaad, jong! As 'k de kans krijg, gaai ik er naar toe. Want zonder Carnaval te vieren kan 'k nie de Vasten in. Ollee, as altij veul groeten van „Miss Ulvenhout” en gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

Ulvenhout—Sprokkelmaand

WIJ boeren, wij komen weer in ons illement. 't Veurjaar stikt z'n gruune nuske weer ieverans op en 't zonneke eet de verkwikkende kracht van de Lente zoo tusschenbije. As da-d-in deus dagen zoo op oewen rug staat te schijnen krijgde 't gevuul van 'n poes die bij d'n hêrd leet te knipoogen.

't Had vannacht 'n bietje gevroren en as ge dan bij d'n zonsopgank, om 'n uur of zeuven, langs oew laand lopt mee 'n versche pijp en 't is dan nog wa killig en ge ziet de zonopkomst; wel dan zoude mee 'nen grooten ragebol de leste wolken-as-spinnewebben veur de zon willen wegvegen, om 't zonneke gaauw over d'êrde te laten schijnen! Maar as ze dan ok deurgebroken is en de eerste stralen langs oew klompen schiet dan ziede de witte vorst as druppeltjes in den grond zakken en sta-g-et land na 'n ketierke te wasemen.

'k Beloof oew, amico, as dat de boel dan groeit.

En as eigen-boer ziede dan het goud van de zon zo'n bietje in oew eigen zakken terechtkomen! As 'k dan alles zoo 's afgeloopen heb en naar huis gaai veur m'n ontbijt weet ik persies wat er te doen valt en geef onder d'n mik-mee-spek en d'n koffie m'n orders aan de errebeijers en meiden. Dan vuuld' oew eigen weer leven, écht leven jong; dan stade weer aan 't hoofd van 'n bedrijf da-d-op gank is en

da doe-d-oew goed na zo'nen winter van laanterfaanten.

De veurnomste bedrijschef, de zon, is weer trug in dienst en de febriek draait op volle kepassieteit!

Alle menschen zou 'k dan kunnen omèrmen net zoo goed de wefkes as de mannekes en 't zou me dan niks kunnen schillen as 't allemaal wefkes van twintig jaren waren. Ge ziet, 't veurjaar spul me-n-al parten, maar ollee, 't is in 't goeie bedoeld en... 'ne mensch is ginnen èrepel! Ik denk dan wel 's aan de stads-menschen die, veul te laat veur d'n schoonen dag, over de grijze, graauwe straten loopen en fietsen, zonder één zonnestraaltje te vuulen of te zien, — want de zon zit dan nog achter die hooge, steile muren, — en naar kantoor en febriek gaan om d'r eigen tus-schen vier muren op te laten sluiten mee op z'n hoogst het uitzicht deur 'n raam op aandere muren. En daar 't hemd nader is dan de rok, zooas 't sprik-woord zeet, he-'k dan te doen mee m'nen zeun de kladschilder in Amsterdam. Die zit daar op 'n „duiventil" mee vrouw en kinders en z'n kwastjes, driehoog te koekeloeren, te verven en futsoendelijk honger te lijen. Bestudeert de natuur uit de dakgoot en fantazeert om 'nen dooien granium in 'n kepot potje van z'nen overbuur, 'n heele omgeving van levende blommen en boomen en mollig gras en schildert op die manier 'n landschap-naar-de-natuur. Keb dan ok wel 's 'n schilderij gezien mee twee dieffrente soorten blommen d'r op die nooit in denzelfden tijd bloeien en da mokt op 'nen boer den indruk van pure natuurschrift-vervalsching! En nouw de kunstènèers 't allemaal noodig vinnen (veur de goeiekopte hoeven ze 't nie te doen!) om in groote steejen onder de

pannen te gaan wonen en mee 'n pèrepluu op naar bed te gaan bij kwaai weer, nouw verkondigen ze de stelling: „de kunst begint dáár, waar de natuur ophoudt.”

Mee da gevef van m'nen zeun he-'k m'n eigen, teugen wil en dank op de hogte gesteld van de kunst, amico, en lach nouw nie, want as kunst kunst is, dan is kunst veur d'n eenvoudigen mensch net zoo goed te begripen as de Schrift. Werachtige kunst is Godsdienst!

En as ze mijn nouw willen wijsmaken dat de kunst daar begint waar de natuur ophoudt, de schenkster van alles, dus ok en in de eerste plots van kunst, dan kan ik me veurstellen dat op één schilderij b.v. èrebeesjes (aardbeien) bloeien en dahlia's. Ja dan begint de kunst, as de natuur ophoudt; da zijn dan de kunstblommen!

Maar ollee, nouw lachen de kunstenèers mijn uit mee mijn wijsheden, maar over enkele jaren as de jesmeziek en negerkunst zal ebben afgedaan, gelijk mee de korte rokken en de bloote mode (as me tenminste de tijd erveur krijgen en er ginnen oorlog veur dieën tijd uitbrikt!) dan zullen de ververs onder de dakpannen uitkruipen en in de gaten krijgen dat de natuur de schoonste akkedeemie is die olleen gips ee staan op de kerkhoven.

Kunst?

Kunstenmakerij!

Arsjietektuur?

Opperman-werk!

Mode?

Naaktlooperij!

Rietme?

Negerinnenperversiteit!

Meziek?

Wildemannen-gebrul!

Natuurlijkhebbers!

Dakpannenantoesjasten!

De wèrld sta-d-op d'ren kop.

En da 's 'n soort natuurverschijnsel gezien de geschiedenis (liestwaar se repèt). Na elken oorlog komt over 't menschdom 'n rejaksie van zenuwenontspanning die ontaardt in beestigen roes! Maar da te erkennen as kunst en as veruitgang, 'nen lap linnen volgekklad mee verf en gekkigheid te stellen boven de natuur, — da's misdadig!

Da's 't wereld-idiejootisme in de hand werken.

Die er 't meeste veurdeel van zien te trekken, van deuzen herrewèrtoestand, da zijn de wefkes.

Die schieten de broek aan (figuurlijk, want in de werkelijkheid — och zwijg Dré) en kommedeeren de mannen! Mannen? Wa ge mannen noemt. d'Eerste mot nog geboren worren, die mijn de wetten stelt! Onder mijn zeuventig kiepen he-'k vijf hanen en die zijn over die andere vijf-en-zestig grif de baas. Da's de natuur. En daar neem ik m'n veurbeeld aan. 'n Vrouw zal altij vechten om 't baasschap, maar as ge-'t mensch diep-ongelukkig wil maken, dan mot 't 'r laten winnen! Want as er veur 'n wefke niks meer te vechten valt, dan is veur heur de leut er af.

Lees ik van de week 'n artiekeltje in de krant van 'n wefke dat het dan „gewonnen” schijnt te hebben! Dus — trek z'er thuis uit! Ga-d-op verdere „veroveringen.”

't Kind is op 'n studiereis en nouw verkondigt ze de leerstelling dat de jongens op de scholen òk

motten leeren: knoopen-aannaaien, sokken stoppen en alderlei huiselijke aangelegenheden meer!

Z'ee natuurlijk in de gaten gekregen dat er teugeswoorig heel wa gaten en afwezige knoopen onder de menschen zitten. En nouw ga ze nie preeken dat de meskes dat op school motten leeren, — neeë de jongens!

Natuurlijk ee ze de pee gezien aan bordenwassen, verstellen, breien en aan al die karweikes! En om d'r figuur te redden, doe ze net as die kunst (?) schilders. Die zeggen de kunst begint daar waar ze vruuger (toen er echte en schoone kunst was!) uitschee en zij zegt: kousenstoppen is jongenswerk!

Ge mot oewen pad maar schoon weten te veggen as ge 'r zelf te stom of te lui veur bent om oew werk te doen! En witte van wie die wefkes meestal gelijk krijgen?

Van de mannen die die wefkes nie aankunnen en thuis de kinnekes de ('k zou bijna zeggen: borst) flesch geven!

Lest hoorde ik 'n wefke zeggen: „oh! ik haat bordenwasschen en stofafnemen.”

Ik zee: „Kindje, as jouwe man òk zoo over z'n werk docht, dan konde-gij oew maag wel aan den kapstok hangen!”

En mee 'nen minachtenden blik en 'n siegretje tusschen d'r tanden en d'r beenen over mekaar geslagen, zee ze: „Oh neeë, dan kon ik zelf wel m'n brood verdienen!”

„Och”, zee ik, „zoolank as ge nouw denkt da-d-op 'n kantoor zitten mee 'n schrijfmessien en 'nen sjef, die oew 's avonds mee naar de bioskoop nimt, zuk werk, werken is, dan hedde gelijk! Maar as ge veer-

tig bent en wezenlijk gin veurrechten meer boven oew mannelijke keleega's het, dan spreken me mekaar nog wel 's nader. En dan zoude misschien gère de borden wasschen veur 'nen man en oew kinders en veul borden ok!"

Wa ze toen zee, amico, da was zóó feemienistisch, da 'k 't nie op kan schrijven!

Ontvang daarom, as altij, de hartelijke groeten van Trui en gin haar minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

Ulvenhout—Sprokkelmaand

OM 's 'n sterk woord te misbruiken, 't blijft zomeren, want mee al 't ge-zomer, 's nachts vries 't nog zóó da 's mergens de slotjes dichtleggen. En da 's op den duur: kepot!

Want de natuur staat op den dag nie stil en 't zonneke gift 'm katoen. En die knopkes, die de zon overal uitstoomt, zijn zóó teer as pasgeboren kenijn-tjes, die nog gin velleke ebben en mee d'r nokte, gerimpelde basjes onder 't bont van de moeder leggen te rillen en te bibberen.

En as de knopkes openbarsten overdag, omdat de blaaikes daarbinnen mee den zonnekoester zoo ge-dijen, dan zijn die eerst gerimpelde blaaikes lauw en zacht as 'n kinderwangeske en dan zoude ze willen streelen! Beschermen teugen de vorst, maar daar zijn ons groote boerehanden toch nog te klein veur.

Me gaan dus 's avonds maar naar bed mee 'n bietje angstig hart en veul goeie hoop.

Da 's bij ons zoo: me gaan naar bed en me staan op, mee ons bedrijf.

't Eerste waar g'om denkt as ge 's mergens oew oogen opendoet is: „wa zal de goeie God venacht nouw weer uitgespocht emmen over m'n laand, mee m'n koren-” Of: „hoe zou de kleine Kees ('t jonge verken) 't maken na dat ie gisteren nie vreten wou”. Want 'n verken verliezen, amico, is dikkels net zoo schaaelijk as 'n menschenbegrafenis.

'n Bietje gève uitvaart kost gauw 'n paar honderd pop en 'n gèef verken idem. Zoo zitten me dikfels dag en nacht in d'n piepzak over 't wel-en-wee van d'n hof.

Verleeje week nog.

Eén van de verkens was meer dood as levend. 't Lag te lodderoogen en te hijgen en te steunen, en 't vrat niks. 'k Zee: „Trui, d'n Dubbele pik 't af.” Hij hiet: Dubbele, omdat ie twee krullekes in z'n stertje draagt, net 'n Goudsch pepke. Hoe die namen ontstaan witte zelf nie, maar wilde geleuven da-d-hier gin biest op d'n erft rondscharrelt of 't ee d-'nen naam? Keb in de zestig kiepen en vijf hanen maar allemaal „gedopt.” De kromme, de langpooter, de schuddekont, de grijsaard, de bril, de madame, 't lodderoog, de kale, de pitsert, de kwikstéert, de hangkam, van Epscheuten, de barrenès, de soepert, de moeder, de schele, afijn ik zou zoo deur kunnen gaan tot zestig. En mee de verkens, de koeien, de geiten, — alles ee-d-'nen naam. Trui is zelfs zóóver, die kan aan de kleur, aan 't medèl, aan de grotte, aan 't vuil op de schaal, nèt zien, van welke kiep 't geropte ei is. G'et er méé en zònder vuil, veul en weinig aan de schaal, mee 'n stripke bloed, ronde, langwerpige, bruine, gele, witte, gestippelde, enz., enz. Want da's veur mijn altij 't bijzondere, 't wonderlijke in de natuur — alle dingen van één soort, of ge 'r twee of duuzend of 'n muljoen nimt, ze zijn allemaal diefferent. Op de wereld zijn volgens de leste Engelsche statistieken 1769 muljoen (1.769.000.000) menschen. Aan den buitenkant brokken ze nie meer in den pap as twee oogen, 'n kokker en 'nen mond. En as 't er is twee op mekaar gelijken, dan staan

me verwonderd te gapen, terwijl 't grotste wonder, dat die honderden millioenen nie op mekaar gelijken, over 't hoofd gezien wordt.

Maar om dan van die zeuventienhonderd muljoen menschen af te stappen en naar d'n Dubbele terug te keeren, — Kees was lillijk ziek deus week. En toen 'k teugen Trui had gezeet: „Trui d'n Dubbele pik 't af,” toen was 't mee Trui veur dieën dag gedaan. Gin eten meer op tijd, — gin toezicht in de stallen bij 't melken, Trui liet de boel blaauwblaauw, in dit geval aan mijn over bij al m'n ander werk. Heel den dag ee-z'in 't vèrkenskot gezeten, (soort zuuk soort!) en d'n zieke opgepast.

Ze gaf 'm eerst 'nen hèring, flink zout en volgestopt mee gruune zeep. Ge hoef nie te vragen wat da veur 'n moeite kost, om bij 'n vèrken zo'n „blinde vink” maar binnen te krijgen! Maar Trui zou Trui nie zijn as ze d'ren zin nie kreeg, want in da-d-opzicht staan de vèrkens bij haar nèt zoo aangeschreven as ikke!

Toen d'n Dubbele da-d-òp had, werd ie nog broerder, da snapte. Of ge nouw 'n vèrken bent of 'nen mensch: zoute hèring en gruune zeep is nouw nie direkt geschikt om oew te laten watertaanden.

Van benauwdheid zette Kees 't op 'n zuipen en... daar was 't bij Trui om begonnen! Vrouwen amico! Die bewandelen altij omweggeskes...

De rest begrèpte.

Kees begon, mee permissie, te braken as 'n regiment huzaren da zat is gewiest.

't Was tóen teugen d'n avond. „Dré”, riep Trui, „keb 't gewonnen; Kees kotst.” En ze hād 't gewonnen.

Kees had wa naar binnen gekregen da nie ver-

teeren wou ('nen ouwen schoenzool mee spijkers) en die kwam er nèt zoo uit. 'n Paar uur later zag ie scheel van den honger en z'n stertje kreeg nouw drie krullekes, toen Trui 'm 'nen verschen vak mee gekokt meel gaf en érpelschellen.

Ik zal weinig zeggen, maar Trui heet dieën dag minstens honderd-en-veftig gulden verdiend veur 't bedrijf. En toen me 's avonds in bed lagen, toen róók ik Kees! Toen 'k 's mergens wakker wier, zee ik in m'n onschuld teugen Trui: „Mèrgen, Kees!” Maar Kees is nog nooit zoo lekker gewiest, as nà z'n zipsopdelierium.

Maar ollee, da's weer gelejen. Mee 'n grust hart zie 'k de vastelavond nouw aankomen.

Ja, amico, die sta-d-ok alweer veur de deur. En al emmen z'm hier dan afgeschafft, die krenten, 'n bietje blijft er toch altij van hangen. Keb zelfs al 'n uitnoodigingsinvietasie ontvangen van 'nen goeien amico van me in Bergen op Zoom, om daar te komen mee die dagen en 'n laangen neus veur te binden en dan net zoolank carnaval te vieren tot oew neus achter op oew arsens staat of as 'n lam kinderhaandje aan 'n illestiekske aan oew linkeroor bungelt.

Ah, amico, da's vastelavond vieren. 'n Maske veurdoen, waar heel oewen kop inzit en dan d'n beest uithangen of ge zestien jaren zijt, en as ge dan de peeën het opgeschept da-d-et allemaal davert en da ge de kluts kwijt bent, — da ge dan zegt teugen 'nen goeien kennis, 'nen klaant of zoo, of teugen d'n koster: „Zoo kosterke, nouw kende me nie, ouwe prullemuts!” — en dat ie dan terug zeet: „Neeë, nouw ken ik oew nie, maar oew maske da'd-hangt op oewen rug en zurgt er veur da Trui oew nie in de

gaten krijgt, prentenboek!" kek amico, dan is 't carnaval. Dan zit de kriebel in oew knieën, dan schuimt 't bloed deur oew ajers da-d-oew hart er van bonst. Dan is de Sjarreleston 'nen slèependen wals geworren bij de danskes die ge dan maken wilt. Dan gooi-d-oew beenen deur de locht da-g-oew eigen tegen oew gat schuift. Dan zit er wa-d-in de locht da ge nie onder woorden kunt brengen, maar 't werkt op 'nen echten, deurtraptten Brabaander as dienamiet.

Dan is ie mee gin tien pliesieagenten te houwen, dan mot et eruit!

't Is dan as 't ware schoonmaak veur z'n ziele-mènt. Dan heet ie 'n jaar z'n eigen zoo ing'ouwen en zóó z'n gezicht in d'n plooi gezet en zóó alles deurgeslikt wat-'m wel en nie beviel, dan motten die stofnesten d'r uit! Dan keert ie z'n eigen te-binnenstebuiten en raust er mee 'nen mattenklopper op, da-d-alle schijnfutsoendelijkheid in groote stofwolken van 'm afvliegt.

En as ie dan zo 'nen dag of drie groote schoonmaak ee gehouwen en as ie dan op Assiewoensdag z'n krúske-n-haalt, dan is ie dubbel en dwars vatbaar veur de woorden van d'n pustoor: „Van assie zijde gij gemokt en tot assie zulde gij weromkeeren.”

Mee deus ernstige woorden plus 'nen kater, zoo groot as heel d'n Assiewoensdag bij mekaren, begint ie dan weer 'n nuuw leven. Dan begint de groote vasten. Dan is ie éénen bonk ingetogenheid en dan spaart ie weken lank al de ei-kes van z'n kiepen op, om mee de Paschen d'n schaaï dubbel en dwars in te halen.

Witte wa'k zoowel 's denk, amico.

As ons lieveneerke zoo nouw en dan 's naar be-
nejen kekt en Hij zie-d-ons in Brabaant zoo aan-
botteren, dat ie dan wel 's teugen Petrus zal zeggen,
z'nen portier: „'t Zijn daar allemaal kinderkes,
Piet, in die pervinsie Brabaant. Ge kun ze nikske
nie zeggen of ze maken 'n er 'n aarigheidje of 'n
feest van! Maar affijn, lot ze maar betijen, want
keb zellevers gezeet, Piet: lot de kinderkes tot me
komen.”

En dan, amico, dan staan me d'r nog nie zoo kwaad
op; maar veurloopig wouw ik dan nog 'nen heelen
berg lange neuzen verslijten en evenveul krùskes
halen; wa gij?

Ollee, ik schei-d-r af. Ontvang, as altij, veul groeten
van den vèrkensdokter en gin horke minder van
oewen — toet a voe — DRÉ.

MEE 't veurjaar is 't nog nie datte! De locht is nog te schraal en d'r is nog ieverans te veul ijs te bespeuren. Zoolank as da-d-op slooten en rivieren nog 'nen klomp-dik leet te koeken, zoolank is 't nog kepòt, amico! Wilde wel geleuven, op plekken waar 't zonneke nie bij kan komen, daar leet d'n èerde nog zoo schraal en zoo mager as poeier.

En as ge daar 'nen halven meter, ongeveer twee schuppen diep, spaait, dan is d'n grond nog hard; dan zit ernog vorst in! En da's veur deuzen tijd, half Mèert, 'n sterk-stuk-in-'n-ouwe-broek. Neeë, we schieten slecht op. Veur 'nen boerenmensch, die al maanden z'n haanden gebonden vuult deur d'n winter, wordt da zachtjesaan 'nen straffe pinnetentie, maar op slot van zaken: doe-d'r gin bal teugen. Soms loop ik deur d'n huis te draaien da Trui 'r tureluursch van wordt en dan val z'ineens uit om oew eigen 'nen aap te schrikken: „Jisses vent, lop daar nouw toch nie rond te keutelen of g'oew ei nie kwijt kunt raken, ga toch op oew ge-wit-wel zitten, want ge mokt me kruisdol!” Nouw ik blijf dan ok nie achterwege, da snapte, en as ik dan brul, ja brul amico, want dan vlieg et in èenen naar m'n strot, — as ik dan brul: „houw potverblomme oew schuur dicht, ik loop toch op m'n eigen pooten en is 't nouw al nie mieserabel genogt,” dan staan me-n-

as twee kemphanen teugenover mekaar ons gal uit te spouwen, omda-me nie veruit kunnen zooas me gère zouwen willen. En omda me dan vuulen da-me niks teugen mekare emmen, maar da-me ons bloed opfreten over da getempteer daarbuiten, is 't nogal gaauw bijgeleed.

„Hier hedde'nen bak koffie”, eindigt Trui dan 't schijngevecht, „en houw nouw oewen grooten kwèèk maar dicht en schelt de èèrpels maar veur mèrgen.”

En omda-d-'n vrouw nouw toch eenmaal 't leste woord mot emmen, zeg ik dan maar niks meer, maar plons de geschelde piepers tellekens zoo hard in d'n emmer water, da-d-et nat teugen Trui d'r wenkbraauwen spat.

Maar às et zonneke dan ok 's 'n uurke schijnen wil, ollee, dan verandert alles as 'n blad aan 'nen boom. Dan beginnen de veugeltjes in de kale boomen te kwinkelen as gekskes, dan zijn d'r bij die zo'n slaggeluidje in d'r keeltje emmen zitten da ge denkt da ze zitten te schaterlachen en dan beginde vanzellevers mee te lachen. Da's net as mee gapen. As g'r eenen ziet gapen, dan gopte zelf na 'n oogeblikske ok oew kakementen uit mekare en as ge hoort lachen, dan doede ok weer onwillekeurig mee! En ok in de stallen komt dan meer rumoer. D'n bles hinnekt van plezier en de koeien schuren langs de afrasteringen dat de palen er van buigen en piepen. Vrijven mee d'r neusgaters langst de waanden om 'n scheutje lentelocht op te snuffelen tusschen de spleten deur en staampen op d'n grond dat de miest teugen de pannen klettert.

Maar as dan om 'n uur of drie 't zonneke achter 't dak van de Kerk wegzakt, dan wor et weer zoo

kil en graauw, da'k gaauw 'nen blok op 't vuur gooi en van sjagrijnigheid nie meer naar buiten kijk. Toch is er 'n begin. 'k Zag van den mèrgen laagst m'n slootkanten in d'akkers hier en daar 'n spik-splunternuww grasspierce van 't reinste gruun, uit d'n èerde steken. Nog nie veul grooter as 'nen schoenmakersspijker waren ze, maar ze waren 'r dan toch. Keb er warèndig eentje uitgetrokken en meegenomen naar huis. „Trui”, zee ik, „'t spel gaat beginnen, meid, daarbuiten”. Trui pakte-n-et is veurzichtig aan, draaide-n-et tusschen vinger en duim en snoof 's. „Da's 'nen schoonen plant”, zee ze en ze kwakte-n-et dingeske op de tafel. 'k Zee: „Trui, g'-et gin hart,” zee ik en zij: „gij gin harsens! Toen hè 'k d'n gruuntenwagel genomen en gezeed: „seluutjes”. As 't Trui nie meezit, amico, dan kunde niks mee d'r aanvagen. Dan is ze zoo bits as 'n wefke da mannen-haatster is geworren omda ze gin kans kreeg van 'nen man te houwen...

Dan zoude nouw en dan d'r muts over d'r oogen trekken die van kwaaiëghed as twee achterlichjes van 'n fiets onder die muts uitschijnen.

Amico, ik schei d'r af. Ik doei er gin groeten bij deuzen keer van Truië; ze meent er toch niks van mee da slechte weer! Veul groeten, as altij, van oewen — toet a voe — DRÉ.

Menier,

Veur'ie de deur uitgonk mee de gruuntenkèèr, eet-ie gezeet, da'k deuzen brief moes laten posten en 'k docht zoo: nouw wil ik toch wel 's weten wat ie te schrijven heet mee z'nen zuren kop. Keb dus

z'n briefke gelezen en gezien dat ie 'm veul korter ee gemokt as aandere! Want anders potlooit-ie vier vellekes staampvol en nouw is 't gatsammelievebben aamper twee kaantjes.

Maar zoo is ie nouw al 'n paar weken, zoo kort van stof, da lollig menneke van me. Want hij gif mijn de schuld wel, d'n lamzak, maar ge mot er nikske van geleuven, menier. Maar gij begrept ok wel, as dieën grooten vent mee z'n groote haanden, zoo groot as tafelblaajen, mijn 'n grasspierre onder m'n neus friemelt van 'nen schoenmakersspijker-grotte, zoo-as ie zelf schrijft, mee 'n gezicht of ie goud gevonden heet, da 'k dan zuutjes aan begin te geleuven dat ie mijn wil beduvelen of dat ie aan 't kindsch worren is. En in allebei die gevallen is ie mijn gin futsoendelijk antwoord wèerd, dieën knapzak! Ge mot tòch zoo mee da lieveheerebeesje oppassen, want hij vernikkelt oew veur g'm in de gaten het. En as ge dan zooal 'n dikke dartig jaren d'erop het zitten mee zo'nen prentenboek, nouw dan beginde mekare zo'n bietje te kennen, — wa gij?

En ik altij 't leste woord willen emmen? Zo'nen scheldbeest! Menier, da motte nie geleuven, horre. Tuurlijk, as ik gelijk eb, dan zal d'n ondersten steen eerder boven draaien, dan da'k m'nen mond veur 'm houw. Maar wilde geleuven da'k altij gelijk eb? Altij! Want as ik hem liet botteren, dan mokte-n-ie van d'n hof 'n kepleet sirrekus. Hij is gewoon veur de lol op de wèerd.

En van die èèrpels, — ja, — hij docht zekers da'k da nie in de gaten had, as ie die zoo hard in d'n emmerwater gooit da ze 's middagges vol mee blaauwe plekken op tafel komen. Maar dan koelt ie z'n

gemoed maar op die kustelijke èerpels, hij mot ze toch zelvvers slikken, — liever as op mijn.

As ie maar naar de „Gouwen Koei” kan gaan, dan is ’t Trui-veur en Trui-na. „En d’r is maar èèn „Gouwen Koei”, zee-t-ie dan. Ik zeg: „gelukkig wel, stel-d-oew veur dat er tien „Gouwen Koeien” waren, dan was-ie nooit thuis”, zeg ik.

En hij mot ’t hart is emmen om m’n muts over m’n oogen, („achterlichtjes”, schrijft ie, ’t merakel), te trekken. Ja, da mot ie is probeeren; maar dan zal ie is zien wie Trui is. Da stuk mot ie ’s laten speulen.

Nouw is ’t waar, ’t veurjaar werkt nie mee. En as zo’nen groote, gezonde kèrel dan deur d’n huis lopt te klosbèèren, da ge’r kriebelig van wordt, dan hedde om ’n haverklap de poppen aan ’t daansen. Want ik mot zeggen zooas ’t is, horre, hij kan, zooas nouw, gatvergimmes vervelend zijn en gaauw op z’n teentjes getrapt, maar as alles marsjeert, dan is ’t ’nen kearel die wit wa-d-aanpakken is!

Nie da-d-ik m’n partij nie stevig mee-blaas, maar da me zo’n schoon gedoeike emmen, da’s nie van ’t laanterfaanten. Wemmen er allebei hard veur gesappeld en dan motte wa deur de vingers zien van mèkare. Elke gek ee z’n gebrek, zeg ’t sprikwoord, en d’n Dré mag er dan ’n bietje veul emmen, — maar da kunde mijn dan wel toevertrouwen. En nouw strak, as de boel in d’n grond zit en de zon en onzen lieveneer de rest doen, dan komt ie netuurelijk weer meê ’t smoesje dat er in den Haag ’n veetentoonstelling is, of dat ie daar naar de vergadering mot van rundveehouwers of naar d’n laandsturm of zoo iets, en dan doeï ik maar net of ik ’m geleuf en laat

'm maar opkratsen. Hij is groot genogt om nie in zeuven slooten tegelijk te loopen. As ie dan trugkomt brengt ie 't een of aander prulleke mee as kedoo veur mijn en dan laat ik 'm maar zoo wijs. Want menier, da motte nouw nie te persoonlik opvatten: die groote kèrels zijn net kienders, ge mot ze zo'n bietje toegeven!

Kom, d'n brief is nouw vol, ik kan 'm nouw mee goed futsoen dichtplakken. Lot 'm maar nie merken da'k er deuzen keer 'n woordje bijgedaan eb. Gegroet en de kompelementen van zij die zich noemt:

TRUI.

MEERT ruurt z'nen stèert en zoo valde van d'eene verrassing in d'aandere. Maar de grotste verrassing van deuze maand is veur mijn toch zekers wel, toen 'k vleeje week mee vier hoofdletters naast mekare „Trui” zag staan onder mijnen brief.

Amico, wa-d-edde mijn aangedaan!

Ik kan mee mijn prestiezje nouw wel op d'n hooizolder gaan zitten, 'n hooisprietje tusschen m'n taanden nemen en stillekes veruit gaan zitten kijken as 'nen Napoleon op Elba. Neeje jong, nie Sint Helena, want zemmen mijn vruger op school wijs gemokt, asdat de Nap van Elba weer werom is gekomen en geleuf maar nie da-d-ik laank op d'n hooizolder zitten blijf!

Maar da's nouw allemaal goed en wel, maar nog-èens, amico, g'ad da gescheld van d'n druppel nie af motte drukken. Toen 'k Zaterdagavend jouw kraant ontvong en naar 't vaste plekske keek waar ge mijn altij plotst en toen naar m'nen naam — want 't is altij 'n leutig gezicht om oewen naam gedrukt te zien staan (as er tenminste nie achterstaat: „f 10 boete subs. 10 dagen hechtenis”, zooas lest mee dieën haas, witte wel!) toen sting daar op mijn plak: **TRUI.**

M'n pijp viel uit m'nen mond, dus ik denk achteraf da m'nen mond opengong zonder da'k 't wiest en

al m'n bloed steeg naar m'nen kop. En op 't zelfste memènt gong Trui de kamer uit en hoorde-n-ik ze achter de deur proesten. 'k Ben toen opgestaan, eb 'n paar keer de kamer op-en-neer-geloopt en ben toen, mee 'nen smak van de deur, d'r uitgegaan en naar de „Gouwen Koel”.

„Ge kèk net”, zee d'n Tiest, „of ze 't in oew bord emmen gedaan, Dré; is et er thuis neffen?” „Nie over zeeveren, lange,” zee ik, „'n pertijke maken?” En 'n oogeblikske later rolden de ballen over de buljèrt en in de zakken, of 'r gin vuiltje aan de locht was! En ik spulde 'n pertijke, amico, teugen Dommerink op.

Da kwam omda'k d'n duvel in m'n lijf had. Dan stoot ik veul harder, ziede en op die buljèrt in de „Gouwe” kunde die ballen gin harde opsallemaanders genogt geven. Dan loopen ze as gekken. En ik zeg altij maar, as de ballen nog's 'nen keer meer rond-fietsen, hedde altij nog 'n hekstra kaanske. Ze meugen dan wel roepen da'k aan 't zwijnen ben, maar de zwijnen tellen ok en 't gaat er maar om wie 't eerst aan z'n honderd is! Ik speul soms oewtwaalfbaanden, as 'k maar de goeie loopert eb. Want èene van die twee witte ballen is aan èenen kaant 'n bietje plat en die lop net over de buljèrt as Josefientje Beeker over 't tooneel. Hij duikelt er over, ziede! En as ge daar mee speulen mot, dan kunde beter mee 'nen geschelden èèrpel buljerten. Keb tot elf uren staan stooten. De kastelein stong zoo te gapen da'k tellekes docht da' op 'n buljert mee vijf zakken spulde.

Toen 'k thuis kwam hekserdeerde Trui al rond in d'ren nachtpon mee 'n gezicht zoo stroef as d'n rooie bal in de Gouwe. „Kunde nog nie 'n bietje

later thuishkomen, bammezjeurder," vroeg de schrijfster. 'k Zee: „mensch, zwijg” zee ik, „anders krijgen me midden in d'n nacht de grotste poppenkast; bemoei-d-oew eigen mee oew eigen bemoeisels en lot mijn ongemoeid!”

„Sloppèl”, zee ze, en as 'n prinses, in d'ren langen witten jurk, zweefde ze weg mee in d'r èene haand 'n kerske en in de aandere d'n poo! „Lot oewen inktpot maar nie vallen”, riep ik en toen zijn me allebei in 'nen lach uitgebarsten over da ruzieke, waar me eigenlijk nog gin woordje over hadden vuil gemokt! Zooda'k maar zeggen wil, amico, da laangst veul karrambols en pintjes bier en de poo van Trui 't zaakje weer veur mekaar is gekomen da gij in de wèèr gestuurd had. Maar ollee, 't is weer gelejen en in 'n goei huwelijk mot et nouw en dan 's buien! Want huwelijken, amico, waar 't er nouw en dan nie 's flink raust, daar is 't kepòt! Da's 'n bewijs van onverschilligheid veur mekaren en da's zooveul as veur 'nen plaant die van èremoei van d'n grond, of te lange drogte, verleppert en kepòt gaat! 't Mot nouw en dan 's buiën. Nimt da van me-n-aan. 't Kan hoogstens 'n paar kommekes en 'n paar bordjes kosten en as 't te veul bui-t, dan nim-de maar eemaalje...

Maar genogt over de huwelijks-fielesefie, daar komde toch nooit over uitgeprot. Daar zitten zooveul kaantjes en hoekskes aan, da g'er nooit op uitgestudeerd komt. En ze zijn allemaal diefferènt. En alleen van mijn medèl kan 'k al 'n drama dichten waar Vondel z'nen Adam in Ballingschap 'nen kwajongen bij is! En Adam ee toch ok heel wa-d-afgetobt, waar of nie. Dus genogt.

Want ik mot oew, veur m'n vel vol is, toch ok 't mijne nog zeggen over da gedrang ieverans in 't Laand. Sjongejongenogantoe, wa zitten ze mekaar in de wielen te rijen! Maar 't is ok gin wonder. As er maar honderd stoelen zijn en d'r zijn 'n paar duuzend liefhebbers die er op willen zitten, dan krijgde netuurlijk bonje. En 't is maar 'n beste regeling, amico, da ze de plotsen aanwijzen veur de kamer deur de koningin opengedaan wordt d'n derden Dinsdag in September, anders sloegen ze mekaar veur de deur de harsens in om binnen te komen en 'nen zetel te „veroveren”. Da's dus 'n puike regeling, waar 'k m'n petje veur afzet.

Maar witte wa-d-ik nouw zoo eigenaardig vind aan da gedrang?

As z'eenmaal 'n plotske emmen gekregen, dan laten ze d'ren stoel rustig koud staan worren. En as de werkvrouwen de kamer nie geregeld netjes stofzogen (die wefkes kunnen tòch zoo zuigen, eel) wel, dan stingen die stoelen veur 'n groot gedeelte 't heele jaar onder 'nen berg stof, da g'er radijzen in kon zaaien.

Kèk, da vin ik zoo gek! Eerst dwingen om 'n stoeltje en as ze 't emmen d'r nie naar omkijken. Ik denk dat da veul dààr vandaan komt, omda ze niks verletten, as ze wegblijven. As ze wegbleven zonder briefke van den dokter, dan moes van d'r traktement afgehouden de uren en de maanden da ze nie op d'r werk waren.

De viskus wit altij zoo goed aan oew centen te komen. As ie dieën kaant 's uitkeek, dan wed ik dat ie er 'n vet klontje botter uit zouw brajen, amico.

As ge zoo op de stemmingen let, dan mankeert

er altij 'n dartig persent Hoogedelgestrengheid. Nouw, as ge da nouw 's netjes uitreket (en er de vakaansies aftrekt) dan zouw de viskus 'n tonneke in z'nen zak kunnen steken per jaar! Maar, ja, ge zul-d-ok zeggen, dan wieren de Doktersbriefkes in voorraad gedrukt en stuurde z'er nouw en dan busseltje veruit.

't Is nie gemakkelijk om mee Hoogedelgestrenghe honden hazen te vangen...

Da ziede wel mee dieën Volkenbond, daar zijn die lui nog veul Hooger en veul gestrenger, en elk verdragske da twee laanden maken, daar motten zuilie 'n afschrijfe van emmen en nouw lopt elken Belg mee 'n verdragske in z'nen zak en d'n Volkenbond schijnt er nikske van te weten. Die zitten te piknieken aan 't meer van Zjenève. En nouw ze daar 't moois ieverans emmen afgekeken, gaan ze volgend jaar, hè 'k gelezen, ergens anders naar toe. D'n eene zee, naar Canada en d'n aandere prakkizeert over Algiers. Kost allemaal niks, zo'nen verhuis. Want de kantoren en de klèreken en de tiepiestekes motten netuurlijk ok mee, want Mesjeu Briejaant en Mister Zjemberlaain en Her Strezeman, gaan zelf gin briefkes tikken op zo'n schrijfpiano. De huur van 't gedoeike in Zjenève ga netuurlijk deur — die Zwitsesche huisbazen zijn ok nie op de wèrld om d'n Volkenbond den kost te geven, en dan mot 'r in Canada of in Algiers weer 'n ander gedoeike gehuurd worren.

De vrede kos centen, amico.

't Vredes-engeltje is al net zo'n duur wefke as de rest en... in d'r kleeren zit et toch nie. Wa kosten nouw 'n paar vleugeltjes en 'n zwembroek, wa gij?

Kom ik schei d'r af.

M'n vel is zoo vol as 'n ei; Trui zal gin kaans
meer emmen om d'r haar wijsheid onder te pooten.

Amico ontvang de beste groeten van d'r (gij kun
gin kwaad meer bij d'r doen, jong!) en as altij, gin
horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

Ulvenhout—Lentemaand

MEE ons jonk gewas is 't naar de knoppen, amico. Bevrozen, allegaar. Dit winterke, — zooveel as 'n koekske-toe bij den winter die me g'ad emmen, ee al veul kwaad gedaan.

D'r is mee veul en dubbel werk wel 't een en ander van in te halen, maar, daar is ok genogt da-nie in te halen is. 't Is te gek. En mee gin moosie in onzen Raad goed te maken. Da zijn van die dingen, die mokte mee gin kletsprotje goed.

De vorst zit in den grond en die mot er eerst uit veur me weer verder kunnen.

Trui d'r muts sta-d-al 'n heele week schuin-achter-over en ik veurzie da 'k nie eerder kan beginnen op 't laand veur dat da teeken van d'r waardigheid weer futsoendelijk op d'r dakpan zit.

'k Zee van de week: „ollee ouwe, trekt 's 'n aander bakkes, want mee al m'n stoken blijft het hier in huis nog kouwer as buiten.” „As mijnen kop jouw nie aanstaat”, zee ze, „dan komt da bezwaar 'n dartig jaren te laat, jongen en as ge nouw wezenlijk is 'nen ouwe wil zien dan kekte maar 's in den spiegel!” En na dees rede schoof ze d'r muts naar d'r aander oor.

Ik zit dus dubbel en dwars in de kouw en zou de zon wel uit die dikke laag wolken willen pulken. De menschen zijn mee zulk weer heelemaal uit d'ren „doen.” Zoo beveurbeeld in Duitschland. Daar ga

ginnen dag veurbij die God gift, of daar springt 'n huis in de locht. Daar springen d'n lesten tijd de huizen net de locht in, as 'n paar jaar gelejen de banken. Elke Duts schijnt er in z'nen vrijen tijd ok geemieker bij te zijn en elk huis is op die manier in Duitschland 'n soort bom, die vandaag of mergen, met medeneming van wa lappen menschenvleesch, de locht ingaat.

Nouw is er weer 'ne fabriekant van schoonheidsmiddelen aan flarrekes de locht ingefladdert.

Keb et altij gezeed: da's gevaarlijk goedje. Veural veur de mannen. D'n eene vliegt er deur de locht in, d'n andere vliegt er mee 't huwelijk in. En weer 'nen aandere vliegt er 't huwelijk mee uit!

Lacht daar nouw nie mee amico, want ge mot toch maar thuiskomen mee twee rooie lipafdrukskes op oew bolle wangen en witte poeierveegen op oew borst. Dan motte nie mee Trui getrouwd zijn, kame-raad!

Of ik 't bij ondervinding eb? Neeë, — maar da's nouw puur m'n menschenkennis! Geleufde 't nie?... Doe me dan 'n lol en zeg 't nie aan Trui, want die geleuft 'n ander altij eerder dan d'ren eigen man. Schijnt 'n eigenschap van de vrouwen te zijn in 't algemeen. As ge dan ok oewen zin wil ebben, motte altij het teugenovergestelde beweren. As ik b.v. wa muziek in huis wil ebben, dan zeg ik zoo langs m'n neus weg: „toch wel fijn zoo, hé Trui, die rust en kalmte, as ge zoo op oew gemak zit.” Binnen vijf minuten staat de radejoow aan! Wor m'n zijen pet lillijk, dan zeg ik zoo: „mooi is ie nie meer, maar ge kun nie geleuven Trui hoe lekker zo'n ouw petje op oewen kop zit! 'k Zouw er gin nuuw veur willen

emmen!" Binnen enkele uren 'nen wagen vol zijn petten op zicht. Mot ok toepassen amico, ge zul zien da-d-oew leven as getrouwde man 'nen hemel op eërde wordt. Ge krijgt 'n leventje as 'n luis op 'n zeer hoofd! Of — as 'nen gevangene in Montgomery. Da's 'n stadje van 'n veertigduuzend zielen, hoofdstad van Alabama, in Brillerika. En daar staat 'n gevangenis. Komt in de netste stadjes veur, niewaar? Maar daar in Montgomery ebben ze de gevangenen mee de Kerst en d'n Nuuwejaar mee veertien dagen verlof gestuurd. Naar d'r vrouw. En witte wat 'r gebeurd is? Ze zijn allemaal, zonder één uitzondering, truggekomen! Nouw zit ik op twee vragen te puzzlen. 1°. Is 't in die gevangenis zóó leutig of 2°. vuulen die knaauwgummers d'r eigen in de gevangenis vrijer dan thuis bij de vrouw?

Want ge mot 't nie uitvlakken as ge thuis 'n wefke het da d'oew geregeld 't bloed onder oew nagels uithaalt, (d'r zijn nouw eenmaal van die schatjes onder 't zwakke geslacht!) en ge het de keuze tusschen zo'n exemplaar en 'n lollig gevangeniske, dan wist ik ok nog nie wa 'k dee. Want dit is 'n feit: as ge zo'n gevangeniske d'r op na kunt houwen, dan bende meer in tel as 'nen werklooze! 'nen Werklooze rippeteert elken dag 't sprikwoord: „Die nie werkt zal nie eten,” maar meneer de Boef vraag et klachtenboek as de snert nie gaar is! Die sta-d-onder de bescherming van den staat! En d'r wordt teugeswoorig in de Kamers en in de kraanten veul meer drukte gemokt over de gevangenisboeven as over 'nen werkloozen mensch en daar zijn d'r 'n schep van.

Aan den aanderen kant mot ik weer zeggen: 't

is nie gemakkelijk om 't iederèèn 't naar z'nen zin te maken. „'t Is heel moeilijk,” zeet d'n Franschman,, om d'n duuvel en z'n schoonmoer tevrejen te stellen.”

Gek anders dat die Franschen d'n duuvel en de schoonmoeder in éénen asem noemen. Zouwen de schoonmoeders in Frankrijk nie getapt zijn? Hier wél, ee? In Frankrijk is lest 'nen schoonzoon vrijgesproken ('nen mensch van 60 jaren al!) die z'n schoonmoeder zóó aan z'n hart gedrukt had da-d 't goeie mensch d'ren lesten asem in zijn gezicht blies. Zóó had da-d-ouwe wefke-van-in-de-tachtetig d'r schoonzontje zijn bloed opgefretten, da de zjurie 'm vrijsprak. Zooda 'k bij m'n eigen docht: de fransche wefkes meugen goed aangeschreven staan — as ze 't eenmaal tot schoonmoeder emmen gebrocht, dan kunnen z'ok d'n rambam krijgen! Toch kunnen ze daar in Frankrijk zoo maar aarig mee de rechtspraak omspringen. Verleejen keer sting 'r in Parijs 'n Gravinneke terecht, ('t dingeske kwam uit... Knaauw-gumerika!) die d'ren hartlap mee 'n revolver deur zeefd had. D'ren eigen man had ze in den steek gelaten. En toen d'ren hartlap het hàar doen wou, wel, toen kocht z'n revolver en 'n paar kogeltjes en mokte dieën lap à-jour! Witte wa ze g'ad heeft? Zeuven gulden boete! (100 frank). D'ren advekaat hee nie hoeven te pleiten. Had d'n officier van justitie al gedaan in z'n reekwiesietoor. Ik verdenk hem er nouw sterk van dat ie ok de boete veur d'r ee betaald. As ge hier 'nen hond lillijk aankekt, krijgde méér! En — ge mot zelf de boete betalen of brommen! Maar liever zóó, as daar in Frankrijk. Daar ben d'oew leven as man, zoolank as ge nog zóó jonk bent, da g'oew eigen kunt helpen mee alles, nie zeker! Och,

'nen mensch is ginnen érpel en affijn amico, ge wit wa'k bedoel. Gij ben-d-ok ginnen érpel! Maar dan kunde 't op stuk van zaken, beter mee Trui aan den stok emmen as mee zo'n Amerikaansch—Fransch gravinneke. Trui schiet dan ok wel, maar da's maar mee spek. Daar krijgde gin overtollige gaten mee in oew ribbenkast. 't Is 'ne spekschieter hoor! „Ik zal zus” en ik „zal zoo” en „gij ben dit” en „gij ben dat” „en ge moes de oogen uit oewen boerekop schamen om nouw nog naar de meskes te kijken, ouwe fratsenmaker. „Schaam d'oew eigen nie, lilleke Don Zjuwan.” En as ik dan maar zeg: „Zeker Trui, schaam ik m'n eigen, maar da kunde bij mijn nooit zien, ik bloos onder m'n schouwerblâren”, dan is daarmee het drama afgewerkt. Wij passen dan in Ulvenhout het Fransche sprikwoord toe: „ge mot de vuile wasch binnenshuis doen”. Nouw motte nie denken da'k overdrijf, ik drijf nie gauw over: maar Trui mokt van gewit-wel 'nen donderslag. En netuurlijk, ik zie liever 'n schoon meske in d'r werkpakske, as 'nen ginneraal in groot tenuu, maar da's zuiver menschelijk, niewaar? Maar Trui denkt dan maar dierèk da'k er de stadhuistrappen mee op wil klauteren. Nouw. amico, daar he'k teveul veur deurgemokt. As ik nooit meer trouw, dan he'k nog erg genogt getrouwd gewiest, horre! De spekschutter ee me de volle maat gegeven! D'n ezel en d'n steen, watte? Nie da 'k er spijt van heb Trui tot „levensgezellin te-hebben-verkoren” (Hoe is-ie?) 't Kon nòg erger! Maar ollee, da's allemaal grapjasserij en laten me weer terugkeeren op de wêrld van nuchtere werkelijkheid, waar de humor, de leut, meestal zit in overdrijving van... het kwaaje! Maar wa'k

dan zeggen wou, amico da's et volgende: me draaien d'n verkeerden kaant op. Veur moord krijgde in Frankrijk zeuven pop boete. Veur 't doodschieten van 'nen haas die al oew gruuntes opfrit, in Nederland twintig pop. In de bajas heddet beter as 'nen futsoendelijken werkelooze, 'n wefke van zestig ziet er uit, asof ze dartig of nog jonger is. 'k Sprak lest zo'n jufvrouw van teugen de zestig, (die er aan den buitenkant!) uitziet as hogstens vijfendertig! „Ik voel me mee d'n dag jonger worden, Dré,” zee ze teugen me. „Ja”, zee ik, ik kijk teugeswoorig d'n burgerlijken stand geregeld na om te weten of gij al geboren bent.” Zij àf, deur 'n zijdeur links op d'n achtergrond! Terwijl ik lest hoorde van 'n meske van goed vijftwintig, in Rusland, da-d-al zeuven keur getrouwd en... gescheien was. Da schatje veranderde net zoo gemakkelijk van man as gij en ik van zakdoek. Vuil? 'ne Schoone!

De kinders doen as groote menschen. Lest stak 'nen echtgenoot z'n vrouw mee 'nen dollek. Daarna pleegde-n-ie zelfmoord. De vrouw was 'n kind van zestien jaren en moeder van 'n kind van 'n half jaar. Mee andere woorden: da kindje dee op d'r veertiende jaar groote menschenwerk... En elk oogenblik kunde lezen van doodslag en moord deur zukke snotapen-die-in-d'r-eerste-lange-broek-zitten en dan ga-g-et om 'n meske.

De kinders, opgevoed in hamsterij, smokkelarij, afzetterij, poenerij, beginnen groot te worren, amico! Ginnen-ëenen snotneus van 14—15 jaar gaat op straat meer opzij veur 'nen volwassen mensch. 't Beste is, as ge steuwig op oew stelten staat, te doen net as ik en ok nie opzij te gaan. De gevolgen zijn

dan meestal da ze mee d'r Sjarlstonbeenen sierlijk maar bekwaam de stoep af tollen en dan mot op oew kievief zijn amico, want aan 't end van da danske schellen z'oew uit.

Ik ben d'r al zóó op getreend, — veur ze de leste letter r van „Kaffer” hebben uitgesproken zijn ze al bezig aan de eerste letter van „Au!” want in da korte mement geef ik ze 'n opduuvel da ze de straatsteenen veur Osterhoutsche moppen aanzien. En zoo, amico, wandel ik opvoedend deur 't leven as 't mot! Ik doei 't zelf maar, de pliesie ee-g-'t veul te druk.

Kom, 't is wellekes gewiest. 'k Gaai 'n bietje in den stal, bij de beesten, werken. Daar vuul ik m'n eigen teugenswoorig nog 't beste mensch! Veul groeten van Trui en as altij, gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

Ulvenhout—Lentemaand

DA me in de „goeie week” zitten is gewoon weg nie te geleuven. 't Ziet er buiten nog zoo triestig en schraal uit, zóó dunnekes, dat er van nuuw leven, van Paschen nikske te bespeuren valt! Gin knopke zit er aan de boomen, gin blommeke staat er laangst de slootkaanten, gin zonneke brikt er deur de wolken, die as grijze vodden veur d'r gezicht hangen. En às 't 's deurbrikt, — as 't 's effekes kaans ziet mee 'n paar stralen deur die flarrenboel te boren, dan trekken die graauwe klodders weer bij mekare op éénen hoop en 't is weer veur 'nen heelen dag gedaan.

Neeë, da's 'nen schralen Paasch.

De takken van de boomen moesen nouw in 'nen gruunen waas zitten. M'n klimroozen teugen 't huis, achter op d'n erf ok zoo. Maar niks. 't Een of aander onstraant knopte da z'n velleke had laten springen toen er 'n zonneke opscheen, daar zijn de blaai-kes — nie grooter as 'n frutje, — van bevroren. 't Graslaand begin-d-'n bietje te „werken”. Nada 'k 't rijkelijk gebeerd had en er wa rengel opgevallen is, maar te weinig, begin 't in tikske te gruunen. Van nie veul beteekenis nog, maar 't begin is gemokt. 'k Ben Zondaggemiddag al m'nen grond 's laangs gekuierd en eb alles 's flink in oogenschouw genomen, maar 't zag er allemaal nèt uit, amico, of de natuur d'n achturigen werkdag in ee gevoerd.

D'r wor nie opgeschoten, jong. 'k Kwam toevallig menier pustoor teugen, die liep mee z'nen brevier te kuieren. Toen ie mijn zag, lee ie er 'n takske van 'n lucifer-grotte in, waar ie gebleven was, en klapte z'nen boek dicht. „En Dré, wa zegde gij ervan,” vroeg ie en z'n oogen gongen over 't laand. „Wa za'k er van zeggen menier pustoor,” zee ik, „wa za'k ervan zeggen, — ge zie-g-et zellevers ok wel, ee? 't Is dun, heel dun en ik kan me nie veurstellen da me mergen de goeie week ingaan. 't Is hierbuiten net iender of me aan 't begin, in plak aan 't end van den vasten staan.” „Mijnen hof,” en toen schudde-n-ie mee z'nen kop, „mijnen hof daar zit ok nog gin greintje tier in,” zeet ie, „gin greintje! 't Is waar, de Paschen val vruug, heel vruug van 't jaar en 't veurjaar is toevallig aan den lãten kaant, maar ik zie nouw eenmaal gère 'nen malsch gruunen Paasch, wa gij?”

„Hij kan mijn nie gruun genogt zijn,” zee ik, „en windelt er nouw maar gin doekskes om en zeg nouw maar ineens waar 't op staat! G'et nie veur niks zoo kwiek oew brevierke dicht geslagen toen ge me aan zag komen.”

„Ge kèk lillek in m'n kaarten, Dré,” lachte-n-ie, „maar g'et gelijk, 'k mot oew 's wa vragen. Kek,” zee-t-ie, „ge wit zellevers da'k mee dieën barren winter veul noodig eb g'ad. 't Was nie bij te slèpen, Dré. Braandstoffen, brood, hier en daar geld veur de huur, versterkende middelen veur 'n paar jonge moederkes, affijn te veul om op te noemen. Keb zelfs de grotste ruzie mee Mieë,” lachte-n-ie, da's z'n huis-houdster, „omda 'k m'nen eigen braandstof weggegeven eb en 'n deken die 'k best missen kon. En wa-

d-is nouw 't geval? 'k Zit fienaansjeel aan d'n grond om nie vlot meer te komen, want keb hier en daar schuld motten maken ok enne... ik kan bij de prochiejanen nie meer aankomen Dré, keb et te veul van eieren gemokt mee m'n gebedel veur de èèrmen!" 'k Wis nie goed wa'k zeggen moes, — want inwendig ha'k mee 'm te doen. Ik docht: die zit veur 'n aander op 'n houtje te bijten en aan z'n lijf hangt ie et ok nie, waant z'nen toog is gruuner as mijn graslaand, — en ik stopte onderwijl maar 's 'n pepke.

„En nouw ben 'k bang,” zeet ie toen en z'n ouwe stem klonk ineens heel anders, daarom keek ik 'm 's aan — „en nouw ben 'k bang, dat er ons lieveneerke op over mot schieten, jong! Mie ee-g-et m-n-al verweten!”

Hij stong toen zoo triestig te kijken da'k docht ik mot 'm maar 's aan 't lachen maken. „Vertel mijn nouw is eerlijk,” vroeg ik 'm, „van wie zijde gij banger, van onzen lieveneer of van Mieë?”

„Eerlijk gezeed,” lachte-n-ie, „van Mie. Die kan zoo op d'ren poot speulen Dré, daar hedde gin idee van. En... as ge 't me nouw vraagt, z' ee bijna altijd gelijk.” Me vergatten 't schrale veurjaar en zijn schrale portemenee en me lachten as mieljenèers! „En wa komde nouw tekort, menier pustoor?” vroeg ik, d'n knoop maar deurhakkend. „Blommen Dré! Plaanten, wa pallemen en zoo en wa blommekes veur 't hoofdaltaar teugen de Paaschdagen. En as gij gin kaans ziet mijn daar aan te helpen, dan zal ons kerkske er mee die hooge feestdagen uitzien of er niks aan d'haand is en zoo kunnen me toch, na deuzen passie de opstaanding nie vieren, ee! Nouw gij?”

„Waar 'k het vandaan haal, daar haal ik 't vandaan,” zee ik, „maar ons kerk zal er mee de Paschen uitzien as 'nen hof, anders hiet ik gin Dré, menier pustoor!” En toen gaf ie me 'n haand, amico, zoo steuvig as ie kon mee z'n dunne knokkeltjes en 'k vuulde dat ie 'n bietje beefde.

Nouw, mijn kost et niks. Keb kammeraden genogt in 't tuindersvak die me aan wa palleomboomen en kruinagels en tullepen willen hellepen, desnoods in ruil veur 'nen kruiwagen gruuntes en die mok mijn nie èrmer. Trui was 't deuzen keer gloeiend mee me-n-eens en da mokte de zaak nog wa gemakkelijker en da brave pustorke, da-d- 't hemd van z'n gat weggift, is ok weer uit de penarie.

Keb vleeje week 'nen goeie g'ad aan de Paaschveemarkt bij ons in de stad. De vèrkens gongen van d'haand of ze niks kostten. Veral 't vette vee, da vlóóg weg! Vette vèrkens gongen veur zeuvenen-zeuventig centen de kilo, vuil. Biggen veur twintig gulden. Keb ze wel veur de helft en nog minder ingekocht, amico. Vette koeien teugen goed veertig cent 't pond, schoon.

Da's aamper zooveul as veur de vèrkens! 't Gong er bedrijvig en vlot naar toe. En ik kwam 's aves thuis mee 'nen portefullie mee geld om van te kweilen.

Trui wouw eerst zo'n bietje de kachel aanmaken, omda 'k wa later thuis kwam dan ze gedocht had, — maar toen ze die rooie ruggen zag, amico, toen zee ze: „g'et zekers wel trek in 'nen sterken bak koffie en 'n paar snejen mik, Dré?” En d'r oogen die glaansden as op d'n dag da me gongen trouwen.

„Was 't 'n gezellige mart?” vroeg ze, toen 'k te schraansen zat. „Nòuw!” riep ik, „da wil zeggen:

't gong ee, 't gong, 't gong!" „Boer van Gils was vanmiddag om drie uur al thuis," friemelde ze 'r toen zoo tusschen deur. „Wa zegde van m'n prijzen," boomde-n-ik er dwars overheenen, „hadde da gedocht g'ad?" „Gin haar op m'n hoofd," zee ze lievekes, „nóg 'n bakske Dré", en meteen goot ze m'nen spoelbak weer vol. „Vèrkens kweeken kunde mijn toch maar overlaten ee menneke," knipoogde ze toen, „maar ze goed van d'haand doen is mannenwerk, da geef ik gewonnen," fleemde ze deur. Kad al laank spijt, amico, onder ons gezeet, da'k nog nie 'n uurke langer in de stad was gebleven, want 't gong er leutig naar toe, jong, in 't „Zwarte Pèèrd". Z'adden allemaal goed centen op zak en de prijzen waren van dieën aard gewiest, da moeder de vrouw ze toch op ginnen rijksdaalder na kon tellen, dus 't pils da schuimde as 'n merakel! Ze lekten d'r lippen af as poesen en keken de wereld in as Rokkefellers. Ze gafven den kastelein aamper tijd om nouw en dan 'n nuuw vat aan te slaan en ze lieten d'n vasten d'n vasten veur vandaag. Ollee, zo'nen rejalen vlotten marktdag is net zoo lollig as 'nen gèeven kermis, veral omda ge bovendien nog mee veul centen naar huis gaat.

En nouw overmèrgen, amico, mee d'n Witten Donderdag, dan stallen de slaggers uit om 't water in oewen mond te krijgen. Dan emmen z' allemaal schoonmaak g'ouwen; dan glimmen de tegeltjes van de muren en dan blinkt et koper da-g-er oew haren in kunt kammen. En dan staan daar veur de ramen de hammen op wondergroote, porseleinen schalen opgemokt as bruiloftstaarten zoo schoon, mee 'nen zijen strik of 'nen pepieren kanten tros op 't end.

Heele gebrajen biggen, zwemmend in d'n dril, op schalen zoo groot as vijvers, maken oew belust. Schottels mee zult staan te bibberen in 't vet as er 'nen vrachtwagen laangst rijdt en hier en daar leed-d'nen verkenkop, netjes geschoren, mee 'nen pepieren kanten kraag om z'nen nek en 'nen sinaasappel in z'nen bek as 'n stilleven, as 'n schilderij van kostelijke frèterij, omgeven van takskes gruu en 'n blommeke. Ja, amico, dan is er 'n echte Paaschstemming in de stad en op 't dÛrp, — beter as op 't laand. Dan gaan de menschen winkelen, en dribbelen ze deur de straten mee genoegelijke gezichten, in 't veruitzicht van 'n paar schoone feestdagen. De vlugste wefkes emmen d'n schoonmaak dan al achter d'ren rug en da kunde op d'r gezicht zien. Ze kijken as ginneraals die d'n slag emmen gewonnen en nouw op verlof gaan. Ze zijn tevrejen over d'r eigen en zukke menschen kijken gelukkig uit d'r oogen!

Dan hangt er 'n stemming van gebrajen rollades, geluk en vrede over onze Brabaantsche stadjes en dÛrpkes — dan staan me allemaal mee open èrmen klaar om de Lente aan ons hart te drukken, dan willen me 't nuuwe leven zien en voelen, — dan — dan is 't Paschen!

Dan luien en kleppen de klokken feestelijk over de velden naar ons toe; dan weten me da-d-et nuuwe over 't ouwe gewonnen heet; dan maken me-n-ons gereed om naar de kerk te gaan, waar de wierook-en blommenlucht, 't gesjilp van de veugels in d'n pastorie-tuin, 't spikkelende licht van de kerskes in 't nuuwe zonlicht da deur de gekleurde glas-inlood-ramen naar binnen plast, waar alles staat

te blinken in reinen glaans ons doet vuulen en even over ons doet gaan 't groote wonder van de groote schepping waarin wij nie meer te beteekenen emmen as muizenkeuteltjes.

Dan, amico, dan is 't volledig Paschen.

'k Schei d'r af. Keb meer te doen as over de Paschen te zeeveren, 't is dag en d'r mot gewerkt worren! Maar eerst nog: 'n zalig Paaschfeest toegewenscht van d'n verkensfokker en gin horke minder van oewen — toet a voe — DRÉ.

